

MAGYARI

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Director și redactor responsabil:
dr Paál Árpád

Proprietar: **TIPOGR. SFT. LADISLAU S. A.**
Nrul de inregistrare in Reg. Publ. periodice — Tri-
bunalul Bihor, secția III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938

Primcolaborator: **dr Gyáriás Elemér**

Magyarító körrendeletet küldött a belügyminisztérium a honossági törvény végrehajtásáról

**A községi elő-
járóságok még egyszer felülvizsgálják a bírósági végzése-
ket. — Akit a bíróság töröl a névjegyzékből, azt idegen
állampolgárként kezelik**

Bucuresti. Saját tud. A belügyminiszter körrendeletet küldött az ország összes rendőrségeinek és közigazgatási szerveinek a honossági-felülvizsgálás bírósági végzéseinek a végrehajtásáról. Ezeket a végzéseket a vonatkozó rendelkezések értelmében közölni kellett az illetékes polgármesteri hivatalokkal, illetve községi előjárókkal. Most a miniszter elrendeli, hogy a primárok vizsgálják felül ezeket a végzéseket, a náluk levő kimutatások alapján, annak megállapítására, hogy mely esetekben, hogyan döntöttek a bírósági közegek és megkezdik a jogerős bírósági határozatok végrehajtását.

Ennek során azokat, akik a bírósági végzések értelmében végleg elvesztették állampolgárságukat, törlik az állampolgárok névjegyzékéből és ezeket a jövőben idegen honosságnak kezelik.

Az állampolgársági névsorból való törlés mellett ezekről az egyenekről külön lajstromot kell vezetni, amelyben feltüntetendő, hogy milyen határozat vagy végzés alatt töröltek ezek a román állampolgárok névsorából? Ebbe a külön lajstromba felveszik mindazoknak a román állampolgároknak a neveit, akiknek honossági helyzetében akármilyen módon, változás áll be.

Az állampolgársági hivatalok, illetve községi előjáróságok tehát pontos nyilvántartást vezetnek arról, akik elvesztették honosságu-gukat és a városokban értesítik erről a rendőrséget, a falvakban pedig a csendőrséget, hogy a jövőben idegen állampolgároknak tekintsek és akként kezeljék ezeket. E célból a rendőrségek és csendőrségek minden egyes esetben külön jelentést készítettek a helyzetről, amely az illető számára előállott és ezt beterjesztik a rendőrségek vezérigazgatóságához, hogy ez az idegenek ellenőrzéséről szóló törvény alapján intézkedjék az országban maradására, vagy távozására kérdésében.

Amennyiben a honossági lajstromokból töröltek még hadköteles életkorban vannak, értesítik az illetékes hadkiegészítő parancsnokságokat, hogy ezek az egyének a hadsereg nyilvántartásából is töröltessenek.

Ugyane kérdéssel kapcsolatban az igazságügyminiszter is hivatalos közlést tett közzé, amely szerint az igazságügyminisztériumban bizottság létesült az állampolgársági felülvizsgálás során nem találtak rendben és akiket így töröltek a honossági lajstromokból.

A bizottság az ügy tanulmányozása után arra a megállapodásra jutott, hogy

a honossági névsorokból töröltek két kategóriába kell osztani.

Az első kategóriához fognak tartozni azok, akik az egyesülés időpontjában Románia, illetve a csatolt országok területén laktak. A másodikba azok, akik az egyesülés után lettek Romániában állandó lakosok. Mindkét kategóriát az idegenek ellenőrzéséről szóló törvény értelmében fogják kezelni, azzal a különbséggel, hogy az első kategóriába tartozókkal szemben engedékenyebb, a második kategóriával szemben szigorubb lesz a bánásmód.

A csehszlovák államfő elnöklete alatt minisztertanács volt a nemzetiségi szabályzatról

**Hodzsa miniszterenök ismertette a szudéta-németekkel
a szabályzat fő részeit**

Prágából jelentik: A politikai jellegű tárgyak vezetőinek minisztertanácsa nyolcnapos szünet után pénteken ismét összeült, hogy foglalkozzék a nemzetiségi statutum kérdésével. A minisztertanácsot a Hradcsinban tartották és azon Benes elnököt. Hír szerint a nemzetiségi probléma gyorsabb iramu megoldását maga az államfő is kívánja és a politikai értekezletet az ő kezdeményezésére hívták össze. A megbeszélésen résztvett Krofta külügyminiszter is.

Benes elnök pénteken kihallgatáson fogadta Sramek közigazgatási minisztert, aki legutóbb Lajbachban járt és megbeszélést foly-

tatott Korosec jugoszláv belügyminiszterrel. Fogadta a köztársasági elnök a római cseh követet is.

A Reuter jelentése szerint a szudéta-németek és a cseh kormány tárgyalásai pénteken újabb lépéssel haladtak előre. Hodzsa miniszterelnök ugyanis pénteken fogadta Kundt német képviselőt és ismertette előtte a nemzetiségi tervezet néhány részletét, köztük a készülőben levő nyelv-törvényjavaslatot. A tervezet fő részeit, köztük a helyi önkormányzatról szóló javaslatot csak a jövő héten mutatják be a szudéta-németek vezetőinek. miután azok még nincsenek teljesen készen

Öregek és fiatalok munkája

(F. V.) Talán sohasem volt annyira időse-
szerű az a probléma, melyet az alább közlendő
kis statisztika vet föl, mint ma, amikor oly
nagy, szinte áthidalhatatlan szakadék tátong
öreges és fiatalok között; amikor a fiatalok —
az élni- és dolgozniakarás természetes és két-
ségkívül jogos ösztönétől vezetve — oly heve-
sen hirdetik az öregek létjogosulatlanságát, s
fennem követelik azok csöndes visszavonulását.
Nemrégiben is volt hasonló vitám egy, a fenti
álláspontot képviselő fiatalemberrel. Tudat
alatt talán éppen ez indított arra, hogy ezzel a
kérdéssel — az éppen kapóra jött kis „sta-
tisztika“ alapján — e könnyű kis elmefuttatás
keretében foglalkozzam.

Teljes tárgyilagossággal tehetem ezt és
állhatok nyíltan az „öreges“ oldalára, mert
nem érhet az elfogultság, a „hazabeszélés“
vádja, hiszen magam még nem tartozom ahhoz
a korosztályhoz, melynek „hidegre-tételét“ a
mai fiatalok annyi hévvel sürgetik. Annyit azon-
ban tárgyilagosan meg kell állapítanom, hogy
ismerek öregeket — 60-70 éveseket, — akik
éppen olyan jól, sőt, sok esetben talán jobban
megállják a helyüket a maguk választotta
poszton, mint egyes fiatalok, akik magát a fia-
talság állapotát egyedüli jogcímnak hiszik
minden hely elfoglalására. A fiatalság minden-
esetre jogcím az életre való kiképzésre, de
még nem olyan adottság, mely már egymagá-
ban elegendő ahhoz, hogy az egyébként kép-
zett és tapasztalt, de öreg munkaerő helyét át-
vegyék, nem törődve a maguk által végzett
munkateljesítmény értékével. Egyetlen fiatal
se vallhat olyan elbizakodott elvet, hogy min-
den vállalat, intézmény, közösség érezze magát
megtisztelve azáltal, ha őt, — vagy őket —
alkalmazottai között üdvözölheti.

Kétségtelen: — és nem is lehet szándé-
kunkban ezt elvitatni! — joga van a fiatalság-
nak ehhez az életigényléshez. De több türelem-
mel és több megértéssel; és nem minden áron,
legalább is nem azon az áron, hogy a régieket,
a még munkabírókat és arra rászorultakat
könnyörtelenül félretolja. Mert hiszen nem
azokra az álláshalmazó, önző öregekre kell
gondolni, akik néhányan csakugyan minden
szükség nélkül elállják az utat a fiatalok elől.
De gondolni kell azokra az öregekre, — akik
hosszu, munkás életük során éppen gyerme-
keik neveltetése, taníttatása miatt nem tudtak
annyit keresni, félretenni, hogy abból öregsé-
gük napjainak békés, nyugodt, megérdemelt
kényelmét és pihenését, vagy legalább csak a
nagy törődések nélküli egyszerű megélhetést
biztosíthatnák. Pedig tulajdonképpen ez volna
egy életen keresztül való küzdelem az igazi,
az eszményi befejezése. De ha ehhez a legtöbb
öreg nem tudott eljutni, — senki sem kíván-
hatja, hogy ezek az öregek éhenhaljanak, vagy
zárt sorokban, elevenen vonuljanak át a más-
világra, csak azért, mert helyükre szükségük
van az utánuk jövőeknek.

Hiszen végeredményben és végül is min-
dig csak felváltják a fiatalok az öregeket. Ezt
a szükségszerű folytatódást elvégzi maga a
természet. Nincs hát szükség a türelmetlenség-
re. És miért is volna szükség éppen ma, ami-
kor néhány év óta már a háborús, illetve a
háboru utáni generáció indul el a megélhetés

kétség, tetlenül kemény utján. családai életet elbénító habarcs. a gyermekáldásban elmaradt a régi békeévektől, tehát ebből a korszakból származó ifjuság is természetesen csekélyebb számu. Az előbbi nemzedék utánpótlására éppen mostantól kezdve meg öt évig mind kevesebb lesz az eddigi tologás. Az a körülmény, hogy ez a tolongás éppen az értelmiségi foglalkozások körében még mindig tulnag, ez az értelmiségi pályák iránti aránytalan érdeklődésnek tulajdonítható. Ez azonban ismét más probléma, melynek megoldása nem tartozik ennek a kis eszmefuttatás feladatai közé. Különálló és igen súlyos probléma ez, különösen ilyenkor, tanév végén, amikor az iskolák tömegestől ontják a munkát, megélhetést, érvényesülést igénylő, végzett ifjakat.

E cikk keretében csupán az életkor és a munkateljesítmény, illetve teljesítőképesség együttes viszonyával kívántunk foglalkozni. Hogy a „fiatalság“, mint adottság, önmagában mennyire nem „kvalitás“ és mennyire nem jelenti a teljesítőképesség, vagy munkateljesítmény színvonalának abszolút érték-mértékét, bizonyítja az alábbi kis statisztika, melyt az egyik külföldi lapból böngésztiünk ki. Szerint: egy szövműhelyben komoly megfigyélést végeztek annak megállapítására, hogy vajon az idősebb korosztályhoz tartozó (50 évet felüli) munkások — férfiak és nők — munkateljesítménye, valóban alacsonyabb ér-

tékű-e, mint a fiatal munkásoké. A vizsgálódás éppúgy kiterjedt a munkateljesítmény minőségére, mint mennyiségbeli értékére. Az első feltételt illetően megállapították, hogy 34 elégtelen, vagy rossz munkát végző szövmunkás közül csak kettő volt öreg! Ami azt bizonyítja, hogy a magasabb életkor nem jelent szükségképpen rosszabb munkateljesítményt, vagy teljesítő képességet.

Mennyiségi érték tekintetében megvizsgálták 141 szövmunkás és munkásnő teljesítményét. Az eredmény szerint a mennyiségileg legjobb munkateljesítménynek több, mint a fele az 50—65 éves munkásokra esett. Általában — az idézett statisztika szerint — a legjobb munkateljesítmény férfiaknál a 42—52, nőknél a 45—55 év közötti életkorra esik.

Természetesen, nem állítjuk azt, hogy ez a statisztika általános érvényű, hiszen mindössze egy munkaterületre, egyetlen iparágra vonatkozik. Nem lehet azonban kétséges, hogy hasonló vizsgálódás más munkaterületen — bizonyára az értelmiségi foglalkozások területén is, — hasonló eredményre vezetne.

Ne bántuk hát az öregeket. Ismerjük el, hogy amint a „fiatalság“ egymagában még nem érdem és nem képesítés valamely munka betöltésére, az „öregség“ sem jelent feltétlenül rosszabb munkát, vagy munkaképtelenséget. Hagyjuk őket dolgozni, amíg arra képeseknek mutatkoznak — természetesen: ha arra, illetve munkájuk ellenszolgáltatására megélhetési szempontból szükségük van.

Rendíthetetlen hitre, bátorságra és áldozatkésztségre buzdította Őfelsége a Sibiuban felavatott hadnagyokat

Argeseanu tábornok, hadügyminiszter Mihai Viteazul selimbari győzelmét állította eszményképnek a fiatal hadnagyok elé

Sibiuból jelentik: Őfelsége II. Károly király pénteken reggel királyi különvonatával Sibiu-ba érkezett, hogy résztvegyen a fiatal hadnagyok felavatásán. Az állomáson Miron Cristea pátriárka-miniszterelnök, Argeseanu tábornok hadügyminiszter, Paul Teodorescu tábornok légügyi miniszter és a polgári és katonai hatóságok vezetői fogadták az uralkodót. Őfelsége az állomásról a gyalogsági tisztiiskolába hajtatott, ahol fényes fogadtatásban részesítették. A tisztiiskolában lezajlott ünnepség után az uralkodó istentiszteleten vett részt.

Régi román hadisikereket idézti vissza beszédében Argeseanu hadügyminiszter

Sibiuból jelentik: A hadnagyavatási ünnepségen Argeseanu tábornok beszédet mondott. Kijelentette, hogy Őfelsége akarata folytán ez a tiszti évjárat a „Selimbar“ elnevezést fogja viselni. Olyan név ez, amely a román nép dicső napjait idézi vissza, annak a népnek a múltját, amely Mihai Viteazul vezetésével a Sibiuban melletti Selimbaron legyőzte az ellenséget.

Argeseanu tábornok részletesen kitért beszédében a régi ütközetre. 1599-et irtak a kalor. október 18-án történt, egy csütörtöki napon. A csata korán reggel kezdődött. Este félre a román sereg az ellenség tulereje miatt visszavonulni készült. Mihai Viteazul azonban nem vesztette el lélekjelenlétét, kardot ragadott kezébe és bajtársai élére rohant, a legveszélyesebb helyre. Predától és Stroetől, a leghuzesti testvérektől követve rohant az ellenségére. Kardja suhintása nyomán és lovának futái alatt rendre dült az ellenség. Mire beült a sötétség, övé volt a győzelem. Az ut-

nyitva állott volna Albaulia felé, ha nem jött volna közbe az árulás...

— Ti, akik ezeket a dicsőséges idöket tartjátok eszményként szeméitek előtt, — fejezte be beszédét Argeseanu tábornok, — kiáltásokat mindnyájan: Éljen II. Károly király.

A tábornok beszédét percekig tartó eljénzés követte.

Az uralkodó beszéde

Argeseanu tábornok beszédére Őfelsége a következő szavakkal válaszolt:

— Megkülönböztetett szeretettel üdvözlöm fiatal bajtársaimat, akik ma lépnek be a a hadsereg kötelékeibe. Szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy „Selimbar“ az egész élet jelképes elnevezése. A selimbari ütközet történelmünknek annak a százados álomnak a kezdetét jelenti, amely Atyám uralkodása alatt valósult meg. Az első és legfontosabb törvény, amit meg kell tanulnia a katonának: a rendíthetetlen hit! 1599-től 1918-ig nem vesztett ki népünk lelkéből a hit és a bizakodás a történelem igazságában. A másik erény: a bátorság! Mihai Viteazul és társai nem mindennapi ellenfél győztek le. A harmadik erény: az áldozatkésztség. Mind-egyik katona hivatásának meggyőződésnek kell lennie. Tudnia kell, hogy ezekben a nehéz idökbén bármikor sor kerülhet rá, bármikor a legnagyobb áldozatot kérhetik tőle. Nemcsak élete feláldozása lehet ez, hanem békében is, fegyverzettség az élet bármely pillanatában. Legyenek lelketekbe mélyen és kitörülhetlenül belevésve azok az erények, amelyek őseinket ékesítették. Ha követitek ezeket az erényeket, méltók lesztek ti is őseitekhez. Bátorság, fiúk!

Az uralkodó beszédét szünni nem akaró eljénzés követte.

CARMEN-SYLVA, a Fekete-tenger gyöngye

Minden tengernek megvan a maga varázsa, de a Fekete-tenger plázsái külön világhírré emelkedtek egy olyan tulajdonságuk miatt, amely páratlan a maga nemében. Ezek az úgynevezett „ultraviolet“ sugarak, melyeknek különös hatása és kitűnő gyógyító ereje a természet csodája. De a Fekete-tengeri fürdők közül nemcsak exkluzivitásában, de ezen a téren is vezet a Fekete-tengeri partvidék gyöngye Carmen Sylva.

Carmen-Sylva olyan tengerész mellett fekszik, amely a legerősebbnek mondható. Teljesen szélmentes, védett hely, a természet arra alkotta, hogy az emberi boldogságnak egy kis parányi félszigete legyen. A Carmen-Sylvai ultraviolet sugarak híresek, mert a legtökéletesebben hatnak. Az üdülő, erőt gyűjtő felnőt számára éppen olyan hatékonyak, de különösen a gyermekek számára jelentenek példátlan egészséget és a fejlődés megfizethetetlen energia forrásait.

Az utóbbi esztendőknél Carmen-Sylva rohanó lépésekkel halad, éppen tulajdonságainál fogva, a fejlődés felé. Minden tekintetben elérte már a nagy világfürdők színvonalát. Előkelő villasoraiban és szálloda palotái között is első helyen áll a Movila-szálloda, amely közvetlenül a tengerparton fekszik s hogy ez milyen előnyöket jelent, nem kell különösebben magyarázni azoknak, akik már nyaraltak tengeri fürdőkben. A tenger sósáramlása, a gyönyörű, fenséges kilátás a Movila szálloda minden lakrészéből élvezhető. A szállodát teljesen átalakították és a modern higiénia minden eszközével felszerelték. A legtökéletesebb kényelmet nyújtja, folyóvízzel ellátott szobái, a legtökéletesebb kiszolgálás áll vendégei rendelkezésére. A Movila szállodának van elismerten a legkötönybb konyhája, amely változatos, bő és idényszerű. S mindezekben felül különösen van egy nagy előnye: az ardeali vendég éppen úgy fogyaszthatja megszokott étkeit, mint kívánatra az ókirálysági konyhát. De diétikus étkezésre is be van rendezve a Movila szálloda tökéletes konyhája, annak, akinek erre van szüksége. Még egy nagy előnye van az ardeali fürdővendégek számára: a személyzetnek majdnem mindegyike beszél a magyar nyelvet és a Movila szálloda vezetése egy transsylvaniai magyar kezében van, aki feladatának tekintti, hogy kellemes otthont nyújtson azoknak az ardealiaknak, aki felkeresik Carmen-Sylvát és a Movila szállodát.

Carmen-Sylva különben több más szempontból is olyan üdülési lehetőséget nyújt, amivel csak kivételes fürdők bírnak. Azok számára, akik csak pihenni akarnak, nyugodtan és minden feszélyezettség nélkül tölthetik el nyári heteiket a Movila szállodában, anélkül, hogy nagyvilági életre kellene gondolniok. De mások megtalálhatják szórakozásaikat is, mert a Movila szálloda közvetlenül a kaszinó mellett van, ahol állandó tánc és játék örömeiben részeshülhetnek azok, akik ezt kedvelik. Számtalan előnyénél fogva a Movila szálloda a legkedveltebb és legkeresettebb Carmen-Sylvai szállodák közé tartozik, éppen ezért ajánlatos, hogy azok is, akik csak a nyár későbbi időszakában akarnak nyaralni menni, máris lefoglalják szobáikat. Az árak a Movila szállodában olcsók és az utószézonban mélyen le vannak szállítva. Egyébként a Movila szálloda igazgatósága azonnal válaszol minden hozzáírt kérdésre. Levelezni magyarul is lehet

A spanyol nemzetiek átlépték a Millares folyót

Ujabb átörés a köztársaságiak védővonalán. — Anglia kedvezően fogadta Franco tábornok indíványát a légi támadások szabályozására

Salamancából jelentik: A spanyol nemzeti csapatok átlépték a Millares folyót és Beschi mellett átörtek a köztársaságiak védelmi vonalát. A navarrai hadosztály elfoglalta az Espadon hegytömböt. A tengerparton a nemzeti csapatok szintén folytatják az előnyomulást.

Londonból jelentik: Az *Ewening Standard* jelentése szerint, Franco tábornok az angol kormányhoz intézett jegyzékében azt indítványozta, hogy Almeriát nyilvánítsák semleges kikötőnek a spanyol vizekre érkező angol kereskedelmi hajók számára. Franco a légi támadások ellen Almeriát a legbiztosabb kikötőnek tartja. Franco a katalán határon nem tart szükségesnek semlegeségi kikötőt, tekintettel arra, hogy Katalonia élelmiszerral és hadianyaggal való ellátása a francia határon keresztül történik. Az „*Ewening Standard*” szerint Angliában kedvezően fogadták Franco indíványát.

Londonból jelentik: A légitámadások megvizsgálása céljából a spanyol kikötőkbe küldendő bizottságba Dániát is meghívták. A dán kormány most a meghívásra azt a választ adta, hogy csak az esetben hajlandó a bizottságban résztvenni, ha erre mindkét spanyol kormány felkéri.

Gyanútlanul áll
a szájból lévő
veszedelmekkel
szemben!

Most nagy
tubusban
is kapható

Ön még most sem védekezik a fogkő veszedelme ellen? Ne várjon addig, amíg fogai meglazulnak, ezért inkább mielőbb használjon Kalodont fogkrémet! Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert dr. Bräunlich-féle Sulfurizin-Oleatot tartalmazza, eltávolítja a fogkövet és megakadályozza annak újraképződését.

KALODONT fogkő ellen

Franciaország és Törökország kiegyezése az alexandrettei szandzsák önkormányzatáról

Világhatalmi érdekek és népkisebbségi jogok találkozása. Francia-török barátsági szerződés is készül

Syria a Népszövetség által Franciaország gyámköd felügyeletére bizott országterület Kisáziában, Törökországtól délre, a Földközi-tenger keleti határán. Franciaország Syria állami önállósítására tett előterjesztést a Népszövetségnek. Erre Törökország igényt emelt, hogy a Syria és Törökország határvidékén levő alexandrettei szandzsák (kerület) török fennhatóság alatt önkormányzatot kapjon, s kivétsék az önállóvá alakuló Syria állami határából. A szandzsákban már a francia megbizotti fennhatóság létesítésekor, 1921-ben elismerték az ottani török lakosság előnyére bizonyos önkormányzati jogokat. Ebből a történelmi előzményből folyt, hogy Syria új nemzetközi rendezése alkalmával Törökország a szandzsák különválasztásáért igényt emelt.

A kérdést bonyolulttá tette, hogy a szandzsákban ugyan a török népcsoport a legnagyobb számú, de rajta kívül még arabok, kurdok, örmények is igen nagy számmal vannak. A török népcsoportnak csak viszonylagos többsége van ezekkel szemben. A török önkormányzat körül emiatt magában a szandzsákban is nagy volt a belső harc és küzdelem. Törökország a Népszövetségbe vitte át a vitát, illetve a Népszövetség syriai megbizottjával, Franciaországgal kezdett szívs birkózást. A török igény miatt Syria önállósítása függőben is maradt. A Népszövetség valami összeegyeztető és összeiró bizottságot küldött a szandzsákba, de a bizottság a szandzsák egyéb népcsoportjait is igyekezett figyelembe venni, s emiatt a török neheztelés annyira felgyülemlett, hogy már-már egy syr-török háború eshetőségei fenyegettek.

Ezt a bonyodalmat intézték el most Franciaország és Törökország diplomatai a szandzsákra vonatkozó új megegyezéssel. Eszerint a szandzsák önkormányzati terület

lesz egyenlő arányú francia és török hadsereg megszállása alatt, a két állam együttes védő-úri jogával és felügyeletével. Anglia érdekei is kívánták, hogy Törökország a Földközi-tenger keleti partján, éppen a szandzsák területén hatalomban maradjon. Ez a világpolitikai érdek hatott Franciaországra is, mikor Törökországgal a szandzsák népcsoportjai felől úgy egyezett ki, hogy a szandzsákban a török önkormányzatot elismerte, viszont annak mérséklésére és a többi népcsoport „népkisebbségi jogai” védelmére maga is felerészben védereszközöt vállalt.

Igy tehát népkisebbségi szempontból is érdekes ez a kiegyezés. További fejleményeiről a következő táviratot kaptuk.

Zászlódiszettel és virágokkal várják a török csapatok bevonulását.

Antiochiából jelentik: Az alexandrettei szandzsák török lakossága nagyszabású előkészületeket tesz a bevonuló török csapatok fogadtatására. A városokban és falvakban diadalkapukat állítottak fel, a házakat zászló- és virágdíszbe öltöztették.

Török-francia barátság hat hónapra.

Párisból jelentik: Bonnet francia külügyminiszter péntek délelőt fogadta a párizsi török nagykövetet és hosszabb megbeszélést folytatott vele. A délutáni francia lapok azt írják, hogy Franciaország és Törökország között barátsági szerződés megkötése áll küszöbön. A lapok szerint a szerződésben katonai egyezmény formájában francia és török részről is biztosítják a szandzsák belső és külső biztonságát. A megegyezés értelmében a szandzsák területén Törökország és Franciaország is egyenlő mennyiségű csapatot tart fegyverben. Kölcsonös nyilatkozatok is lesz-

együttműködéséről, a határkérdések rendezéséről a francia és török csapatok katonai séről és a jószomszédi viszony fenntartásáról. Az egyezményt egyelőre hat hónapra kötik, majd további hat hónapra meghosszabbítható.

Szeptemberben lesz a megegyezés aláírása. Bonnet francia külügyminiszter Ankarába utazik.

Párisból jelentik: A péntek esti órákban Bonnet francia külügyminiszter fogadta a sajtó képviselőit és a szandzsákra vonatkozó megegyezéséről a következőt mondotta:

— A szandzsák török lakosságának az 1921-ben kötött megegyezés különleges helyzetet biztosított. A török lakoságnak ezt a helyzetét most Franciaország is elismeri. A francia-török barátsági szerződésnek főcélja, hogy helyreállítsa az egyensúlyt a Földközi-tenger keleti partján. A szandzsák kérdésrendezése összefügg Törökország és Syria Franciaországgal fennálló kapcsolatainak rendezésével.

A párizsi török nagykövetség köréből származó hírek szerint a szandzsákra vonatkozó megegyezést Ankarában írják alá, előre láthatóan szeptemberben. Erre az alkalomra Bonnet francia külügyminiszter Ankarába utazik.

Bélyegek a közgazdasági propaganda érdekében.

Bulgáriában — amely tudvalevőleg mezőgazdasági ország — a közgazdasági propaganda érdekében bélyegeket bocsátottak ki. Az új bolgár postabélyegek közül a 30 St. értékű zöldesbarna és vörösbarna színű, buzakalászos, az 50 St. értékű fekete-kék és fekete színű.

Hore-Belisha szerepe a Sandys-ügyben

— Arcképvázlat egy angol hadügyminiszterről —

Irta: Csiszár Béla

A brit közvéleményt egy hét óta páratlan fugalomban tartja a Sandys-ügy. Illetve nem is annyira az ügy, mint mellékhatásai és a mögötte álló érdekek. Az eset előzményei annyira ismeretesek, s a fejlemények annyira friss hajtásúak, hogy bővebben felesleges kitérni rájuk. Sandys angol képviselőnek, aki veje Churchillnek, a néves brit államférfinak, de egyben veje annak a férfinak is, aki több fegyvergyár igazgatósági tagja s erős érdekelt-ségei vannak több más üzemben, vitája támadt Hore-Belisha angol hadügyminiszterrel, miután olyan adatokat akart ismertetni az alsóházban, amelyet a legnagyobb bizalmassággal kezelnek s csak a miniszterelnök és a hadügyminiszter, továbbá a minisztérium három magasrangú tisztje ismer egyedül. Hore-Belisha a képviselőt megfenyegette börtönnel és az államügyészséggel s mindent elkövetett, hogy az ügy adatai ne kerüljenek nyilvánosságra. Churchill és veje, Sandys viszont az ügy szel-lyőztetésére készülnek.

Kérdés, mi van itt a háttérben. Semmi-cetre sem egyszerű indiszkréciós botrány, legalább is nem csak ennyi. Az angol fegyver-kezés ütemét már régen kifogásolja Churchill az alsóházban. De nemcsak az ütemét, hanem a tett megrendeléseket is. Kifogásolta, hogy ezek a megrendelések, főleg ami a légvédelmi ütegeket és felszereléseket illeti, nem megfelelőek. Az bizonyos, hogy Hore-Belisha is közel-áll, akárcsak Churchill, bizonyos fegyvergyá-rahhoz. Ezt az angol sajtó is kikotyantotta már nem egyszer. Nincsenek megelégedve az angol közvéleményben sem a fegyverkezési ügyekkel. Az a hit, hogy Hore-Belisha nagy változtatásokat hoz e téren, nem vált valóra. Sőt az angol fegyverkezés és a hadianyag, vala-mint az ember-utánpótlás üteme is meglassult, de legalább is nem lett olyan gyors, aminőt vártak ettől az annakidején csoda-embernek kikiáltott zsidó ügyvédől. Hore-Belisha való-színűleg távozik a hadügyminiszteri székből, Lehet, hogy mir ezek a sorok már napvilágot látnak, meg is bukott. Nem árt azonban meg-vizsgálni, ki is ez az ember és honnan jött.

Hore-Belisha 1890-ben született London-ban. Régi angolai zsidó család sarja. Nagyatyja még egyszerű kereskedő volt Glasgowban, se-lyem és gyapotárak eladásával foglalkozott. Később Londonba költözött, ahol fia magán-bankházat alapított. A bank a City pénzforgal-mi üzletei között az első helyek egyikére küzdötte fel magát. Leslie — az unokája — elsőrangú helyeken nevelkedett, a Clyfton- és az Oxford-Collegeban, majd a Sorbonneon és a heidelbergi egyetemen végezte el egyetemi tanulmányait. A háború kitörésekor azonnal jelentkezett s egy sereg kitüntetéssel került vissza. A bankár-élethez nem volt kedve, ügy-védi oklevelet szerzett. 1923-ban pedig kép-viselővé választották liberálistá párti program-mal.

Mostohaatyja, Sir Charles Hore, az ismert konzervatív párti politikus és miniszter segit-ségével, aki atyja halála után feleségül vette anyját, (Belisha ekkor vette fel a Hore nevet), hamar kapott szerepet a politikai életben. 1932-ben kincstári államtitkár lett, két évvel később pedig közlekedésügyi miniszterre ne-vezték ki. Volt több intézkedése, ami miatt sokat támadták. Tagadhatatlan gyakorlati és pénzügyi érzéke miatt — a Chamberlain-kabinetben, 1937-ben — hadügyminiszter lett. Angliában nincs általános védkötelezettség, a hadseregbe önkéntes jelentkezéssel lépnek be. Hore-Belishára várt a feladat, hogy az ifjusá-

got ügyes hirtelenséggel megnyerje a katonai szol-gálatnak. A propaganda ment volna, csak a fegyverkezés üteme nem haladt tulgyorsan előre, azonkívül pedig hangok hallatszottak, hogy a hadügyminiszterhez közelálló körök kapnak meg minden nagyobb rendelést — kü-

lönösen a légvédelmi eszközök és fegyverek terén.

Most legutóbb is azért volt szükség agilis és ügyes légvédelmi miniszterre s a régi kicse-relésére, mert e téren igen sok kívánnivalót hagyott hátra az előd működése. Belishát az utóbbi időben sűrűn kritizálták a légvédelem szervezetének nehézkes és elégtelen volta miatt. A bírálók erősen hangoztatták, hogy a brit szigetek nincsenek kellőképpen felkészülve az angolai partok elleni légitámadás esetére. A hadügyminiszter nem megfelelő rendelkezéseket tett — állították és elnézte a hiányokat. A napokban már fenyegető levelek százait kapta s titkos rendőrökkel kellett őriztetni. Utódjának lesz dolga mit jóvátenni, ha ugyan Hore-Belisha érdekében nem lépnek működésbe olyan erők, amelyeknek sikerüli helyén tartá-niok a közvélemény és a hadsereg szemében már bukottnak számító hadügyminiszteri.

TAHITI

Az alábbiakban néhány érdekes rajzot közlünk Louis-Charles Royer délcéaneji riportjaiból:

KLIMA

Papeete öble — színházi díszlet. Éspedig sikerült díszlet. Elöl a korallsziklák, melyeket fehér habpermeteggel ostromolnak a kék hullámok. A parton alacsony fehér házak, egy vörös templomtorony, beolvadva a sűrű, zöld lombtengerbe, melyet fehér kókuszpalmák élénkítenek.

A háttérben a hegységek; az előlő hegy-láncok világos, szelídzöldek; a hátulsók a sötét-zöldből az éjszaka kékjébe mennek át.

És mintha a kikötő nem elégednék meg a maga szépségével, egy kis sziget: *Motou-ti*, la-pos, mint a palacsinta, vízi virágokkal, a kókuszpalmák levélbokrézatáival borzoltan s csak egyetlen kunyhóval, melyet mintha egy illusztrált *Paul et Virginie*-ből (*Pál és Virginia*, *Bernardin de Saint-Pierre* kis remekműve) kölcsönzött volna.

Végül, mint a szín hátulsó vászna, elzárva az öblöt, *Mooréa*-sziget, csupa sziklaskadéék — legalább is Tahitiről nézve — és amely a nap-nak, az időjárás szerint, a szivárvány vala-mennyi színében pompázik.

Ezen a reggelen ragyog a nap, minden sárga, zöld és kék. Elfelejtettem a korallszirtek rózsaszínét. Egy órával később a hegycsúcsok szürke felhőket öltöttek magukra.

Esik. Nagy langyos cseppek zuhognak a tahitiaiak széles vállaira. Zilált hajjal nyargal-nak, hogy a verandákon menedéket találjanak. Délután a természet újra vidám.

Vidám Maroura is, aki — gyakori vendég — jön, hogy az erkélyen megossa velem ká-vémat. Csivákolással kezd, mint a Mollukák rigóli, melyek veszekednek a kenyérmorzsaért. Később nevet, tele torokkal, anélkül, hogy tudná, miért.

Zsigray Julianna:

Erzsébet királyné

Ennek a könyvnek minden oldala zengő jura es forró drámaiság. Pillanatig sem szűnik meg benne a feszültség, az érdekesség. Nincs egyetlen üres pillanata, egyetlen megindulás nélküli sora. Zsigray Julianna szeizmográfhoz hasonlóan érzékeny írói észlelése, hősnőjében teljesen felolvad, megértő nőiessége, kultu-rája és forró élő nyelve a páratlanul gazdag témából elbűvölő művet alkotott.

Ára díszkötésben 288 lei és portó.

Kapható könyvosztályunknál.

Gitárt hoz ki, táncol és énekel, egyre gyor-sabban és sírással végzi.

Sem a sírásban, sem a nevetésben semmi részem.

Az erkély alatt egy kínai kókuszdiókat kí-nál. Veszek tőle egyet.

Maroura élvezi a kókuszdiót, behűny szemmel, a tejes vizet gránátvirágként féli nyílt szájába csorgatva.

Megvizsgálatodott, újra nevet, újra énekel. Elküldöm, mielőtt még újra elárasztanák a könnyek árnyas szempilláit.

Klima...

ÉTELEK

Nem. Tahitiba ne azért menjünk, hogy jól együnk.

Be kell vallanom, hogy az egzotikum iránti ízlésem megáll a konyhánál. Nem én vagyok az, akit Párisban az orosz, a spanyol, a kínai éttermekben lehet megtalálni.

Kivétel, csak az olasz éttermekkel teszek. Mert Párisban az olasz konyhán a la française főznek.

A tahiti konyhának két elfogadható étel van: a jérce banánnal — ízlésem szerint kissé nagyon is cukrozott — és a szopómalac, melyet tarolevélbe burkoltan előre megtűzesített kővel közt sütnek.

Különben valamennyi utazó dicséri a nyershalat, melyet kókuszdiótejben áztatva, citromozva adnak föl.

Én a magam részéről jobban szeretem a sülthalat.

De az európaiak még azok is, akik rajon-gói a helyi koloritnak, nem akarnak állandóan tahiti konyhán élni. Beefsteak kell nekik, sült alma, zöld főzelék, vaj...

A pincér egy zöldessárga bőru félvér, elem-teszi az asztalra az étlapot.

A helyesírási hibák hemzsegnék rajta, sze-rencsétlenségre azokat nem lehet megenni.

Tojást egyek ökörszemnek sütvé, vagy om-lettel?

Mert a hús rossz. A tehenek ezen a szige-ten háromszor kevesebb tejet adnak, mint Franciaországban, mert rosszul tápláltak.

Az ignámok puhák, ízetlenek; nem érnek fel a mi burgonyánkkal. A zöldbab hosszabb húsz centiméternél is s vastag, mint egy mé-száros hüvelykujja. Felszeletelve szolgálják fel Pouah!

Es a vaj! Ne reméljük, hogy friss vajat ka-punk.

Ertsük meg jól. Igenis, friss; olyan érte-lemben, hogy fagyos állapotban kapjuk a jég-szekrényből, ahol hetekig állott.

Vagy pedig pléhdobozban hozzák, amely-ben a hőség a konzervvajból sűrű, nyúló folyadékot csinált.

Mert a tahitiaiak nem csinálnak vajat teh-neik tejéből. Konzervvaját kell ennünk.

Köpölni?... Az már munka volna.

Országszerte folyik az aratás

Bucuresi. Saját tud. A földművelésügyi minisztériumhoz érkezett távirati jelentések szerint az aratás folyik a Duna és Tisa síkságjain. Az új aratás buzaminősége rendkívül jó. A termés közepesarányosa hektáronként 1200—1400 kgr. A búzatermő 3.400.000 hektár területen legkevesebb 450.000 vagon termésre lehet számítani, a tavalyi 380.000 vagonnal szemben.

Lakatosból pap

Timisoara. Saját tud. Vasárnap délelőtt féltizkor ünnepélyes processzióban kísérik P. Blum Jánost a mehalai paplakból a templomba, ahol az ő szentmiséjét fogja bemutatni. P. Christ Stephanus szalvatoriánus-rendi tartományfőnök lesz a manuduktora s az ünnepi szentbeszédet is ő mondja.

Érdekes, hogy P. Blum János régebben Timisoarán dolgozott... mint lakatosinas, majd mint lakatossegéd az Fröbl utcában levő híres Müller Konrád féle lakatosműhelyben. Vágya azonban papi pályára vonzotta s a szalvatoriánusok segítségével sikerült is magát kiképeznie, úgy hogy röviddel ezelőtt Passauban pappá szentelték.

A Müller-cég azóta tönkrement, Müller Konrád fia ugyanis, — aki eredetileg katonatiszt volt — nem értett az ipari műhely vezetéséhez, amely így megbukott, csak a régi kulcs függ még ott ma is az emlékeztető Fröbl utcai ház falán, amelynek műhelyében — a lakatosnak is ügyes és szorgalmas — Blum János dolgozott, majd ahonnan lelke kívánságát követve a szerzetesi pályára elindult.

A szalvatoriánusok romániai rendtartományának egyébként három végzett teológusát szentelték most pappá Passauban. P. Blum Jánoson kívül. P. Vancsó Bálint ujmisés is vasárnap mutatja be első szentmiséjét, a timisoarai harmadik kerületi plébániatemplomban, délelőtt kilenc órakor. Timisoarai születésű atyja Vancsó József — jelenleg gheorgheni — pénzügyi tisztviselő. Manuduktor P. Kerl Norbert plébános, volt tartományfőnök, ünnepi szónok Fodor József hitmanár, központi pap lesz. A harmadik ujmisés, P. Jäger Ottokár. Elecen mondotta első szentmiséjét, szombaton.

Németország tizenkét állammal folytat gazdaságpolitikai tárgyalásokat

Küzdelem az Ausztriáról terjesztett rossz hírek ellen. — Az osztrák fürdőhelyekről hiányoznak a külföldi vendégek

Stettinből jelentik: Funk német birodalmi miniszter Stettinben beszédet mondott. Hangoztatta, hogy azokon a gazdasági politikai tárgyalásokon, amelyeket Németország jelenleg 12 állammal folytat, mindenütt a legteljesebb megértés mutatkozik. Örömmel állapította meg, hogy Németország és Anglia között ismét létrejön a kereskedelem politikai egyezmény, mely olyannak ígérkezik, hogy mindkét fél érdekeit kielégíti.

Grätzből jelentik: A Magyar Távirati Iroda munkatársa, aki a német kormány meghívására körutat tesz Ausztriában, pénteken az ország keleti és déli részét látogatta meg és érintkezést keresett úgy a lakossággal, mint a hivatalos körökkel. Az újságíró eddigi körútján szerzett tapasztalatai alapján megállapíthatta, hogy Ausztriában a legteljesebb rend van; az elégedetlenségnek nyoma sincs, sőt még az ottmaradt zsidók részéről is olyan kijelentés hangzott el teljesen semleges kívülállók előtt, hogy csodálkoznak a rendkívül enyhe és emberséges bánásmódon. Egyetlen kellemetlenség abban mutatkozik, hogy az

ausztriai fürdőhelyeken kevés a külföldi nyaraló. A kormány azonban máris megteremtette a szükséges intézkedéseket, hogy a Németországból Ausztriába irányított csoportok révén pótolja az osztrák fürdőhelyek és szállodák veszteségeit.

Tizenkét vállalati biztost hűtlen kezelés miatt gyűjtőtáborba szállítottak.

Bécsből jelentik: Bürckel körzeti vezető elrendelte a magángazdaságokba kirendelt valamennyi vállalati biztos tevékenységének felülvizsgálását. Tizenkét esetben megállapították, hogy a biztosok a rájuk bízott ügyet hűtlenül kezelték. Erre elrendelte a 12 biztos eltávolítását és a dachau gyűjtőtáborba szállítását. A legközelebbi napokban a körzetvezető a biztosi rendszer újabb rendezését kezdi meg. A körzetvezető útasítására és az államrendőrséggel karöltve a legközelebbi napokban valamennyi védő-őrizzet és elkobzást jóindulatú felülvizsgálatnak vetik alá. Minden esetben mérlegelni fogják, hogy annak

idején milyen okok alapján történt az elkobzása és védőrizetre vonatkozó rendelkezés.

„Árja“-bizonyítványok tömeges hamisítása Németország részére.

Székesfehérvárról jelentik: A csendőrség Lovaspatona községben hamis okmánygyárat leplezett le. A hamisítást Nemes Sándor volt bankár végezte, segítő társai pedig Glück Rezső és Reiss Henrik budapesti ruhatárosok voltak. Keresztlevel-úrlapokat készítettek, s azokat pecséttel és aláírással látták el. Utlevelet is hamisítottak, majd az árja származás igazolására szolgáló „okiratokkal” látták el Németországban élő rokonaikat és ismerőseiket. Az okmányhamisítással kapcsolatban két egyént letartóztattak, három szereplő szökésben van, három pedig Németországban lakik. Az ügyből kifolyólag 29 egyén ellen folyik eljárás.

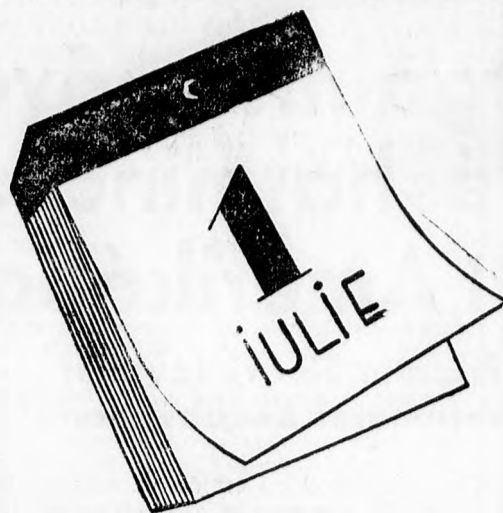
Zászlók,

lobogók, miseruha- és zászlóselymek, paszomántók, rojtok stb. legolcsóbb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

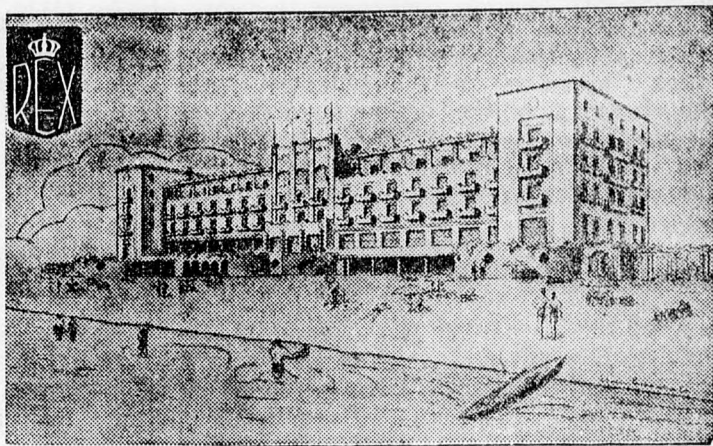
Magyarország legrégebbi templomberendező és zászlókészítő vállalatata

Budapest, IV. Váci-utca 41. sz.
Alapítási év 1863. Tel. At. 83-3-44.
75 éves cég.

Julius 1-én megnyílt

GRAND HOTEL REX

MAMAIA

a legmodernebb, legelőkelőbb, lepkényelmesebb tengerparti szálloda

- teljes napi ellátás személyenként Lei 650
- minden szobának saját fürdője és telefonja van
- tengeri és vízi sportok, ritmikus torna, halászat, tenisz, ping-pong, zenekar, jazz
- naponta tánc. Minden pénteken nagy estély. Kirándulások
- szobák rendelése az Oficiul Național de Turism irodájában (Athenée Palace épületében,) București, C. Victoriei 94. Telefon 3.06.62

Boros István riportja

Ot satumarei irgalmas nővér egyanyaházat és harminchat zárdát alapított Amerikában

A 74 éves Lengyel M. Fridolin 36 évi távollét után látogatóban járt a satumarei Anyaházban

Satumare, július hó.

Hősöket a háború és a béke egyformán terem...

A satumarei Irgalmas Nővérek anyaháza, amelyet a boldogemlékű Hám János püspök alapított, mindössze néhány évtizedes múltat tekint vissza. Ez a rövid idő azonban elég volt arra, hogy a rend apostoli lelkű katonákat neveljen, akik szent hitükért élni-halni készek. Gondoljunk csak azokra a törekény testű apá-

cákra, akik évekként ezelőtt a messzi Kínába mentek, hogy ott, a katolikus egyház legkelemben végvárában Isten országát terjesszék.

Harminchat évvel ezelőtt öt satumarei apáca az Újvilágba indult. Kettő közülük most visszatért látogatónak s magukkal hozták egy született amerikai apácát is, aki már a satumarei irgalmas nővérek által alapított amerikai zárdában nevelkedett és a fogadalmat is ott vette le.

Nép, mely Istent akar

A 74 éves Amerikát járt Lengyel M. Fridolin irgalmas nővérrel a satumarei anyaház egyik társalgó szobájában ülünk. A hosszú út fáradalma nem látszik rajta. Tele van izgalommal. A menetrendet tanulmányozták. Reggel Lourdesbe indulnak, hogy a szent helyeket bejárva, visszatérjenek az általuk megmunkált telekterülete: Amerikába.

— Miért mentünk ki? ismétli kérdésemet. — Mert a Felvidékről kivándorolt szelídlelkű tótok így kívánták. Mintegy fél évszázaddal ezelőtt, mint tudjuk, a régi Osztrák-Magyar Monarchia területéről százezrek mentek boldogabb jövőt keresni Amerikába. A felvidéki tótok, akik az egyháznak kezdetől fogva hűséges gyermekei voltak, a penssylvániai szénbányáknál és acélműveknél helyezkedtek el. Akkor még volt munka elég. Anyagi javakban nem szűkölködtek. A tót kisigényű, szorgalmas munkás: Amerikában szeretik az ilyet. Boldogultak. Mindenük meg volt. Csak egy hiányzott: az Isten.

— Egy Kazinczy nevű római katolikus pap kezdte meg lelki gondozásukat. A tótok tempiómot építettek, plébániákat alakítottak, sőt az iskolák felállításáról sem feledkeztek meg. Amikor az iskolák felépültek és megteltek tanulókkal, tanszemélyzetről kellett gondoskodni. Mivel az iskolák felekezeti alakítások voltak s a tótok azt kívánták, hogy a hitant a gyermekek anyanyelvükön tanulják, Kazinczy tisztelendő levelet írt Meszlényi Gyula satumarei püspöknek, akit arra kért, hogy a satumarei irgalmas nővérek anyaházából küldjön ki Amerikába tót származású apácákat. Az Újvilág nagyon messze volt Satumareától. Nem mintha ma közelebb lenne, de az emberiség a kilencszázad évek elején még nem győzte le annyira a távolságot és az időt. Az ősz püspök nem merte olyan messzire engedni Mária leányait. Kazinczynak öt esztendőig kellett bizonyítani, hogy az apácáknak a gyermeki lelkületű tótok között nem esik bántódása. A püspök végül is beleegyezett s az öt önként jelentkező apáca útnak indulhatott.

Zárda épül és anyaház

Az apácákat 1902-ben a tótok határtalan örömmel és lelkesedéssel fogadták. Braddock nevű városban szerzetesházat építettek nekik, ahol megkezdték a tanítást. A növendékek száma olyan rohamosan nőtt, hogy a satumarei anyaházból később még egy nővért kellett a kivándoroltak segítségére küldeni. Ma már 34 plébánia mellett van katolikus iskola s valamennyiben tót gyermekeket nevelnek. Az apácák a hitközségtől rendszeres fizetést kapnak. Ebből tartják fenn magukat. Amit megtakarítottak, azt összetették és birtokot vásároltak.

Ujencok jelentkeztek, ezeket felvették. Jelenleg 270 fogadalmas nővért tartanak nyilván. A kilenc satumarei irgalmas nővér munkájának az a szám a koronája.

— Megtakarított pénzükből harminchat zárdát alapítottunk és egy anyaházat építettünk. Ezekén kívül a gyógyíthatatlan női betegek részére egy kórházat is fenntartunk. Az újencokat a magunktól megvont pénzen neveljük, mert Amerikában az állam egyetlen felekezeti sem segítyez. Az államhatalom teljes vallásszabadságot biztosít s az egyházak életébe még segítyezés formájában sem avatkozik bele.

— Milyenek az életviszonyok Amerikában?

— Már nehezek. A tótok nagy része állás nélkül van. Az üzemek leálltak, vagy csökkentek a termelési. Ezeknek a munkás issza meg a levét. A bányákban is megcsappant a munka. Az előbbi évek habzó hajsza kimerítette a földi kincstárat: kevés a szén. A munkanélküliek száma egyre nő. A tótok részben megtakarított vagyontárukból, részben az állam által folyósított segélyből élnek. Amit a

* A vese-, hólyag-, prostata- és végbélbaja kezelésében, reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz kiadós, hig azék-ürülést és kielégítő anyagcserét eredményez, aminek következménye azután gyakran igen jóleső megkönnyebbülés szokott lenni. Kérdezze meg orvosát.

benszülött yenki megkap, azt tőlük sem tagadják meg. Minálunk a munka és nem a származás után értékeli az embert. Különben is a nemzetiségi kérdés Amerikában ismeretlen fogalom.

— Ha szegény a tót nép, hogyan tartja fenn az iskolákat?

— Az amerikai szegénységet nem az európai fogalommal kell lemérni. Ott egy szegény ember jobb módban él, mint itt sok gazdag. Az adományt pedig nem sajnálják. Papot, tanítót a befolyt adományokból fizetik, az iskolát és a templomot is közadakozással tartják fenn. Egy hónapra 1—2 dollár az egyházi adó, ezenkívül a hívek a vasárnapi szentmise után börtökben hozzák el a megajánlt összeget.

— És a magyarok?

— Sajnos, magyarral csak elvétve találkozom. A magyar kivándorlók inkább Kalifornia vidékein telepedtek le. Minket a tótok lelki gondozására vittek ki s így csaknem kizárólag az ő ügyeikkel foglalkozunk. Annyit tudok, hogy a magyar kivándorlók is felekezeti iskolákban ápolják az anyanyelvet. Iskoláikban a Megváltóról elnevezett apácák tanítanak. A búzgoságban a magyar és tót egymással versenyez. *Nemes verseny ez és abból csak neki van hasznuk.*

— Clevelandban a felvidéki tótok és a magyarok jobban össze vannak keveredve. Rendünk most ebben a tartományban terjeszkedik s így alkalmunk lesz a magyar kivándorlók életébe is mélyebben bepillantani.

Ezután Coughlin atyáról, a világhírű rádiószónokról beszél. A bátorhangú szerzetes a rádióon keresztül mindenkinek a fejére olvassa az elkövetett bűnt. A nép rajong érte. Roosevelt mellett neki van a legnagyobb tábora. Kíméletlenül ostromozza a trösztöket és kartelleket, mivel az árak megtartása érdekében a javak pusztításától sem riadnak vissza. Szava nem marad eredmény nélkül. Amerikában 20 millió katolikus él, akik számtalan esetben sikeresen vették fel a harcot Mammon imádói ellen.

... Esti imára csöngetnek. A tisztelendő nővér búcsúzik:

— Mennem kell. Szükségem van Isten segítségére, hogy visszatérhessek az óceánon túlra, ahol olyan sokan szeretettel várnak bennünket.

Olcso és szép tengeri nyaralás!

a világhírű **Carmen-Sylva** fürdőhelyen

Csatlakozzék alanti társas-kirándulás valamelyikéhez.

I-ső csoport indul július 16-án,
II-ik csoport indul augusztus 2-án,
III-ik csoport indul augusztus 16-án.

Egy ut időtartama 12 nap, ebből 10 napi tartózkodás

Carmen-Sylván

Indulás Oradeáról, csatlakozási lehetőség Clujon és Brasovban.

Egy utazás részvételi díja személyenként **3650** lei.

Az árban bennfoglaltatik: vasuti jegy oda-vissza, utasok beszállítása Carmen Sylva állomásra a szállodáig és vissza, tiznapos teljes ellátás napi háromszori étkezéssel, kiszolgálási díjak, községi és állami, valamint kurtaxák, tengeri és hideg iszapfürdő.

A Clujon csatlakozók 3575, a Brasovban csatlakozók 3300 leit fizetnek.

Első csoport jelentkezési határideje július 10.

A jelentkezéskor a részvételi díj fele, indulás előtti napig a hátralék teljesen kiegyenlített. — Jelentkezési hely: lapunk kiadóhivatala.

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ARAK: Holtidőn: Egész évre 600, félévre 400
negyedévre 210, egy hóra 70 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037-
Telefon: 12-27.

Cluj szerkesztő: **dr Sulyok István**

Kéziratokat nem ösztökölünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucuresti időjárás-kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Elénküllő szél, ország-
részeinkben a hőség még fokozódik, nyugatra már
erősödő északnyugati szél, záporos, lehűlés.

**MAGAS FRANCIA ÉRDEMRENDET KA-
POTT AZ URALKODÓ.** Bucurestiből jelentik:
Thierry, francia meghatalmazott miniszter
pénteken kihallgatáson jelent meg az uralkodó
előtt és átnyújtotta Öfelségének a francia test-
nevelés legmagasabb érdemrendjét.

**Megérkezett a vallásügyi miniszte-
riumba a Vorbuchner püspök kinevezé-
séről szóló pápai bulla.** Bucurestiből jelen-
tik: Megirtuk már, hogy Mailáth Gusztáv gróf
albaiuliai római katolikus püspök, aki 1936.
óta egyik budapesti szanatóriumban gyógy-
kezelte magát, lemondott tisztjéről. XI. Piusz
pápa elfogadta Mailáth Gusztáv gróf püspök
lemondását és ugyanakkor Sateropolis tisztelet-
beli érsekévé nevezte ki. Mailáth Gusztáv gróf
helyébe Vorbuchner Adolf dr, eddigi püspök-
helyettes nyert kinevezést. A vallásügyi mi-
nisztériumhoz pénteken megérkezett a kineve-
zésről szóló pápai bulla.

**KISEBBSÉGI ÜGYVÉDEK ÉS NYELV-
VIZSGA.** Timisoara. Saját tud. A timisoari
kisebbségi ügyvédek tudvalevően két emlék-
iratot adtak be az ügyvédi kamarának és kér-
ték, hogy a kamara vezetősége interveniáljon
abban az irányban, hogy az ügyvédi kamarák
szövetségének állandó tanácsa a kisebbségi
ügyvédek nyelvvizsgájára vonatkozó határozat-
át új megírálás alá vegye. A timisoari ki-
sebbségi ügyvédek felfogása szerint ugyanis
a nyelvvizsgát elrendelő határozat törvénytel-
len. A kamara vezetősége foglalkozott is a
dologgal és három tagot küldött ki, hogy azok
szeptember 15-étől kezdődően fokozatosan ál-
lapítsák meg a kisebbségi ügyvédek nyelv-
tudását s erről jelentést tegyenek. A kisebbsé-
gi ügyvédek erre elhatározták, hogy új em-
lékiratot készítenek, azt az igazságügyminisz-
tériumnak terjesztik be és erélyes beavatko-
zást kérnek. Készek egyébként ebben az ügy-
ben az Uralkodóhoz is fordulni. Cigareanu
Livius dr. kamarai dékán most Bucurestibe
és Clujra utazott, hogy tájékozódást szerezzen
ebben az ügyben.

HÁZASSÁG. Fischer Gabriella zongora-
művész és Stanzel János, a godöllői pre-
montrei főgimnázium ének- és zenetanára f.
hó 3-án, vasárnap este fél 8 órakor tartják
esküvőjüket az Oradea-olosighi plébánia-tem-
plomban.

**Két székely plébános ezüstmisés jubileumi
Ciucmegyében.** Mercurea-Ciuc. Saját tud. A na-
pokban két székely plébános ünnepelte huszonöt-
esztendősi papságát. Ifj. Kicsid Géza siculeni
és Soó Dénes mihaileni plébánosok. Siculeni
községben az ünnepi szentbeszédet P. Szócs Dé-
nes sumuleuj házfőnök mondta, míg Mihaileni-
ben Timár Sándor frumoaiai plébános, az is-
mert missziós lelkipásztor. — Soó Dénes jubileu-
mával egyidejűleg volt még a plébános szülőinek
aranylakodalmá is, ami igen bensőségesé tette a
hívek és paptestvérek által rendezett ünnepi han-
gulatot.

Tízéves találkozó. Értesitem osztálytársaimat,
hogy akik az 1927-28. iskolai évben végeztek az
odorheui római katolikus főgimnáziumban, 10
éves találkozóinkat folyó évi július 17-én, vasár-
nap tartjuk meg. Jelentkezések és szállásigény-
lések Jodál Lajos, Odorheiu. Odorheiu könyv-
nyomda r. t. címre küldendők.

**UJ RENDELET A BÜNTETLENSÉGI
BIZONYÍTVÁNYOK BÉLYEGILLETÉKE-
RE VONATKOZÓLAG.** Satumare. Saját tud.
Julius elsején az ügyészségi büntetlenségi bi-
zonyítványok bélyegilletékére vonatkozólag új
rendelet lépett életbe. A kérvényekre nyolc
lei okmány, egy lei repülő és 102 lei bírósági
bélyeg ragasztandó. A bizonyítványra tizen-
négy lei okmány, két lei repülő és harminc
lei bírósági bélyeget kell ragasztani az eddigi
husz lei helyett.

**Veszélyes szélhámós a baiamarei álmér-
nök.** Satumare. Saját tud. Megirtuk, hogy egy
magát Moldovan Teofilnak nevező egyén mérnök-
ként jelentkezett a baiamarei Phönix kénava-
gyárnál, ahol állást eszközölt ki magának. Sorra
végig szélhámósodta a bányavárosi kereskedő-
ket, majd amikor nagyon meleg lett a talaj
alatt a föld, megszökött. Az álmérnök ellen egy-
más után érkeznek a rendőrségre a bűnvádi fel-
jelentések. Kiderült, hogy Moldovan hónapokkal
ezelőtt tünt fel előző Baiamaren. A Phönix
igazgatósága előtt előadta, hogy súlyos tüdőbeteg
és ha Baiamaren alkalmazást nyerne, megmen-
tenék az életét. A gyár nagyobb összegű pénzse-
gélyt folyósított a számára azzal, hogy előbb ke-
zeltesse ki magát és ha meggyógyul, jelentkez-
zék. Moldovan három héttel ezelőtt bejelentette,
hogy meggyógyult. Próbaidőre felvették. A társa-
ságokban, mint a Phönix mérnöke mutatkozott
be. A hitelképes mérnöknek nagy összegeket ad-
tak kölcsön és a kereskedők is szívesen adták
áruiukat hitelbe. Az egyik labdarugó mérközésen
Ionescu bányakapitány veszélyes szélhá-
mosra ismert Moldovanban. Figyelmeztette a
gyár igazgatóságát, amely az álmérnök iratait
követelte. A „mérnök ur” azonban megszökött. A
rendőrség köröző levelet adott ki ellene.

**RENDŐRSÉG ÉS CSENDŐRSÉG EGY-
SÉGES IRÁNYÍTÁSA.** Timisoara. Saját tud.
A rendőrség és csendőrség egységes vezeté-
séről szóló törvény értelmében Jonescu Ilie
őrnagy, a csendőrlégi parancsnoka megjel-
ent a rendőrségen és Praporgescu ezredes-
prefektus közbenjöttével átvette a rendőrség
parancsnokságát.

Mussolini cséplésbe kezd. Rómából
jelentik: Mussolini hétfőn délután személye-
sen kezdte meg a cséplést a kiszáritott Pontini-
mocsarak helyén elterülő termőföldeken. Az
idei buzatermés a kedvezőtlen időjárási visz-
onyok miatt jóval alatta marad a múlt évi 80
millió rekord-buzatermésnek.

**BUCSU A DELNITIEI HIRES ÁRPÁD-
KORI MÜEMLÉK SZENT JÁNOS TEM-
PLOMÁBAN.** Mercurea-Ciuc. Saját tud.
Ciucmegyének is megvan az a híres Árpád-
kori műemlékszámba menő ősrégi templom,
ami Treiscaune testvérmegyének Gelenten:
Delnița kisközség határában. Minden évben
egyszer elzarándokolnak ide a katolikus hí-
vek és mindazok, akik még gyönyörködni
tudnak a régi szép múlt emlékeiben. Az idén
is nagy tömeg hallgatta végig Bíró Ferenc
főesperes tábori miséjét, melyet P. Roger fe-
rences atya beszéde előzött meg. A búcsú-
ünnepség után Bokor Ferenc plébános látta
vendégül ismerőseit és barátait.

BAILE

Episcopesti Gyógyfürdő és üdülőhely

Oradea mellett

600 év óta használják eredménnyel 42° kénes
rádiomos hőforrásait reuma, köszvény, osz, is-
schias, trombozis, valamint női betegségek
ellen.

Iszapfürdő forró iszapakkolások szakorvos
vezetése mellett.

**Lakás, gyógy vagy hullámfürdő háromszori ét-
lapszerinti étkezés!**

Május	lei 160—180 naponta
Junius	180—200 "
Julius—augusztus	200—240 "
II. oszt. penzió	120—150 "
Gyermek 12 éves korig	120—140 "

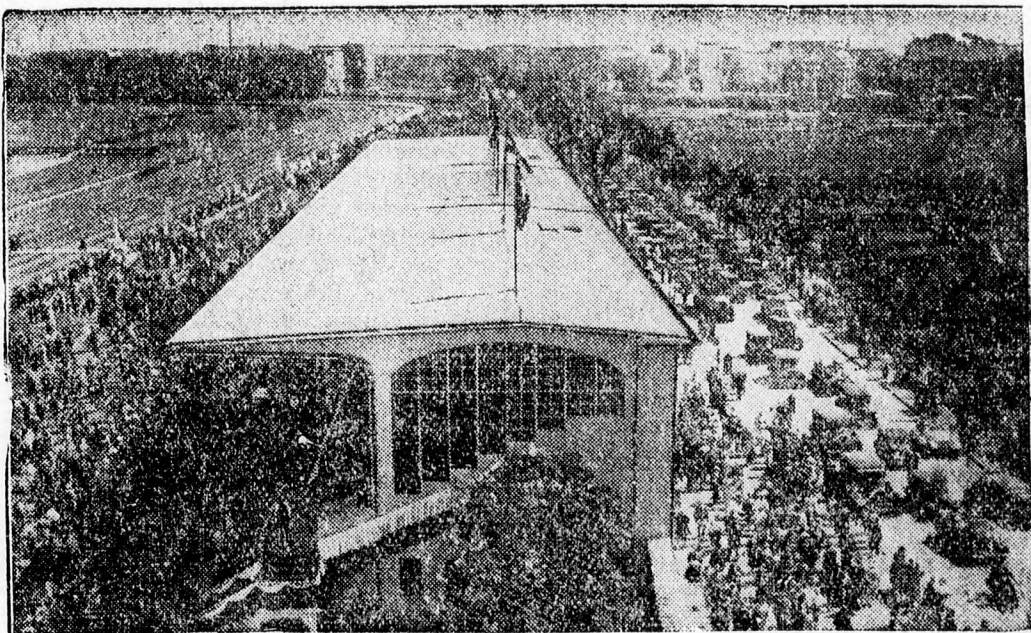
Orth. kóser étterem és vasuti kedvezmény
Elsőrangú zene. Cursalonban minden
este tánc, tombola, verseny tekepálya.

Románia egyetlen hullám fürdője.

Zürichi zárlat. Párizs 12.14, London 21.60,
Newyork 435 háromnegyed, Brüsszel 73.85, Milá-
nó 22.94, Amszterdam 241.25, Berlin 175.60, Prága
15.13, Varsó 82, Belgrád 10, Bucuresti 325.

**Gondatlanságból okozott emberölés miatt íté-
ték el a községi jegyzőt, aki mulatozás közben le-
lőtti egy muzsikuskigányt.** M.-Ciuc. Saját tud. Ju-
nius 8-án egy éve mult, hogy Frumosa község
értelmisége, köztük Soós Károly jegyző, a nem-
zeti ünnep alkalmával megtartott ünnepségek
után, betért az ottani kaszinóba és a nagy me-
legre való tekintettel, sörözni kezdtek. Mintegy
ötven üveg sör fogyott el már, amikor az a gon-
dolat vetődött fel: vonuljon ki a nagyobb társa-
ság a szomszédos erdőbe. Ugy is történt. Soós
jegyző és társasága az erdőben mintegy harminc
liter bort fogyasztott el, amikor a nyilvánvalóan
részeg jegyző előkapta vadászfegyverét és rákiál-
tott Sai Ferenc cigánymuzsikusra: maradjon
nyugodtan, mert le fogja löni fejéből a kalapot.
A cigány feltartott kezekkel hátrált és könyör-
gött, ne bántsa őt a jegyző, azonban ez mit sem
használt: eldőrdült a fegyver és egy pillanattal
később, átlőtt homlokával, holtan esett össze a fia-
tal cigány. A vizsgálat során olyan tanuallomá-
sok hangzottak el, hogy Soós jegyző olyan ittas
állapotban volt, hogy nem lehetett már felelős
tetteért és így szabadlábra is helyezték, sőt állás-
ba is tették Chileni székhellyel. Soós igyekezett
vagyoni állapotán és helyzetén túlmenően is se-
gíteni a szerencsétlen hátramaradtakat és pol-
gári kereset mellőzésével ki is egyezett velük.
Igy csak a bűnügyi részét tárgyalta a törvény-
szék és négy orvos szakértőnek: dr Ellenbogen,
dr Tincu, dr Elthes és dr Comes orvosoknak a
meghallgatása után gondatlanságból okozott em-
berölésnek minősítette a bűncselekményt és ezért
Soós jegyzőt hathavi elzárással, háromezer lei
pénzbüntetéssel sújtotta, azonban az ítélet végre-
hajtását felfüggesztette.

Max Schmeling visszavonul? Stettinből jelen-
tik: Max Schmeling, aki a jövő héten érkezik
haza Németországba, a pomerániai Bonikel mel-
lett villát vásárol és ott a gazdálkodásnak szan-
teli idejét.

A német Derby első napján sokezer ember kereste fel a Hamburg mellett levő pályát.
Képünk a zufoft fötribünt ábrázolja.

Végre biztos szer a sváb- és ruszli-
bogarak ellen

„NEOTOX“
INSECTICID; CUTIA LEI: 18

Mentse meg ruháit a molyok-
tól „MOLITOX“ használata
által. Egy doboz egész sze-
zonra elég. Ara 15 és 25 lei.

Kapható: Gyógyszertárakban, drogériákban,
illatszertárakban és szaküzletekben.

Házasság. Schneller István betegségyel-
zői tisztviselő (București) és Katona Irmuska
(Oradea) július 2-án Bucureștiben házasságot kö-
töttek.

**Elfogták a római parti rendőrmérénylet egyik
tettesét.** Budapestről jelentik: Jelentették, hogy
két gyanús külsejű egyén igazolásra való felszó-
lítás közben rálőtt Retenye Imre rendőrmes-
terre. A rendőrség az elmúlt éjjel ismét razziaát
tartott a Római-fürdő környékén. A razzia során
több cigánylegényt fogtak el, akik közül az
egyik a keresztkérdések során bevallotta, hogy ő
volt Retenye egyik merénylője, de azt állítja,
hogy nem ő lőtt, hanem társa, akit névszerint is
megnevezett és aki állítólag cseh katonaszöke-
vény. A cigány Ajtai Farkas János 31 éves ro-
vottmúltú, társa nevét még nem hozták nyilván-
osságra.

**Ítélezett a katonai törvényszék a
brasovi repülőgéppár bűnös vezetői fö-
lött.** Bucuresti. Saját tud. A bucaresti katonai
törvényszék pénteken este kilenc órakor hoz-
zott ítéletet a brasovi repülőgéppárban fel-
fedezett szabálytalanságok ügyében. Petre
Carp mérnököt a repülőgép-anyag-szállítások
körüli elkövetett szabálytalanságok miatt 2 évi
börtönre, 5000 lei pénzbüntetésre ítélte. Enyhí-
tő körülmények beszámításával és a vizsgá-
lati fogságban eltöltött idő beszámításával.
Lascu Ion mérnököt egy évi börtönre és 2000
lei pénzbüntetésre ítélték, ugyancsak enyhítő
körülmények beszámításával és a vizsgálati
fogságban eltöltött idő betudásával. Al. Neascu
és Emil Stefan munkavezetőket egyenként 10
napi börtönre és 5000 lei pénzbüntetésre íté-
ték, ugyancsak enyhítő körülmények és a vizs-
gálati fogság beszámításával. Botta mérnököt
és Istrati parancsnokot felmentették.

*** A Togal csodálatos jó hatása!** „A háboru
alatt szerzett rengeteg hülésem gyógyítását sok,
számtalan gyógyszerrel próbáltam enyhíteni, de
sajnos, ezekkel a szerekekkel csak rövid ideig siker-
ült a fájdalmakat enyhíteni, míg végre egy jó
barátom ajánlatára az Önök által gyártott „To-
gal“ pasztillákat vettem igénybe és igazán csodá-
latos jó hatást végeztek rajtam, mert a gyomrom
nem rontotta meg, a szívem nem izgatja fel és a
fájdalmakat csodálatosképpen szüntette, úgy
hogy nemcsak szüntette a fájdalmakat, hanem
teljesen ezek a türehtetlen szaggatások elmarad-
tak és egészer könnyen érzem magamat: ezen ta-
pasztalatok után mindenkinek a legőszintebben
ajánlom. Herczeg Sándor, Cluj“. — A Togal
gyors és biztos hatású gyógyszer reuma, kösz-
vény, idegszába és hátizomfájdalmak, álmatlan-
ság, epanyolnátha és hüléses betegségek ellen.
Togal kiválasztja a hűgysavat, baktériumölő, te-
hát a bajt gyökerében támadja meg.

Halálkozás. A banati Giarmatán elhunyt özv.
szentimrei Szántó Dánielné született Karsay
Mária, néhai Szántó Dániel timisoarai államépí-
tészeti mérnök és aradi városi főmérnök özvegye,
kilencven éves korában. Gyászolják fia Szántó Já-
nos nyugalmazott giarmatai jegyző és unokái,
valamint a Szántó- és a gaádi Pálffy-család.

**Satumareni a jelentkezők 68 százaléka ment
át az írásbeli érettségi vizsgán.** Saját tud. Az
Eminescu liceumban székeli érettségi bizottság
most hirdette ki az írásbeli érettségi eredményét.
A vizsgára jelentkezett 102 növendék közül 69
ment át. Az eredmény intézetekként a követke-
zőképpen oszlik meg: Eminescu liceum: jelen-
keztek 35-en, átment 27. A satumareni református
főgimnáziumból jelentkeztek 6-an, átment egy. A
satumareni záró leánygimnázium tizenkét jelölt-
je közül átment kilenc. A satumareni állami lány-
gimnázium nyolc jelöltje közül egy sem bukott
meg az írásbelin. A sígheti Dragos Voda liceum
tizenegy jelentkezője közül tizenegy ment át. A
sígheti állami leányliceumból tíz jelentkező kö-
zül öt elbukott. A szóbeli vizsgák már megke-
zdődtek. A növendékek hármas csoportokban ke-
rülnek a vizsgáztató bizottság elé.

*** Megjelent az 1938. évi Ipartörvényt módó-
sító törvényrendelet ismertetése román és ma-
gyar nyelven, szakzerű felvilágosításokkal, dr
Lengyel Zsigmond és dr Fleischer György szer-
kesztésében.** Az új törvény alapján módosítja
az eddigi rendelkezéseket és ezért a törvényis-
mertetés minden iparosnak, kereskedőnek és ezek
alkalmazottainak nélkülözhetetlen. Ara 20 lei.
Kapható a „Magyar Lapok“ kiadóhivatalában.

Adomány. Bányai Lászlóné részére özv.
Hegedűsné, Oradea 30 lejt küldött kiadóhiva-
talunkba. Rendeltetési helyére juttattuk.

Ötvenkét dalárda szerepel a clujji magyar dalosversenyen

Clujról jelentik: Nagy ünnepe a magyar
dalnak a clujji dalos-ünnep, amelyre mintegy
ötezer magyar dalos érkezett az ország min-
den részéről. A dalosok este nyolc órakor vo-
nultak fel zárt sorokban zászlókkal a refor-
mátus kollégium udvarán. Az udvaron fel-
állított emelvény körül félkörben elfoglalták
helyeiket, majd megkezdődött a hivatalos fo-
gadtatás. A színpompás népviseletbe öltözött
dalosok festői látványt nyújtottak s az ünne-
pely lenyűgöző voltát még csak növelte az az
impozáns szám, amely az egyes vidékekről
érkező dalosok csoportját alkotta. Az ötezer
főnyi tömeg jelenlétében először Filipescu
Richard polgármester szólalt fel, aki szívélyes
szavakkal köszöntötte a városba érkezett da-
losokat:

*Filipescu polgármester üdvözlő szavait
sokezer torokból feltörő hatalmas éljenzés fo-
gadta.*

A polgármester üdvözlő szavaira *Incedy-
Joksmán* Ödön az Országos Dalosszövetség
elnöke válaszolt:

*— Polgármester Ur! Nézzem végig az Önt
körüli álló dalosok arcán. Nézzem a szemek-
be és látom, hogy sem a szemekben,
sem az arcon nincs se gyűlölködés, sem
pedig széthuzás. Becsületes és tiszta szándék
vezetett ide minden dalos szívű magyar
embert. Ha magasabb helyén valaha véle-
ményt kérnek Öntől erről a népről, ezekről
az emberekről, mondja meg, hogy itt olyan
embereket talált, akik dalukkal akarnak
szolgálni. Szolgálni akarják a népek megbé-
kélését és dalukkal tud akarják szárnyalni a
gyűlölködés hangját. Köszönjük, hogy ide-
jött és fogadta ezt a sok ezer dalos embert
annak a városnak nevében, amelynek élén
áll. Isten éltesse polgármester urat!*

Incedy-Joksmán Ödön azután a dalosok-
hoz szólott.

Tárca Bertalan, a Dalosszövetség főtít-
kára, ezután felszólította koszorúslányokat,
hogy koszorúzzák meg a zászlókat és tűzzék
fel rájuk a legújabb szalagot.

Rendkívüli közgyűlés

A hivatalos fogadtatás után a dalárdák
vezetői rendkívüli közgyűlésre gyűltek egybe
a kollégium dísztermébe.

A rendkívüli közgyűlést *Incedy-Joksmán*
Ödön, az Országos Magyar Dalosszövetség el-
nöke nyitotta meg. Néhány me- r szó t intézett
az egybegyűltekhez, majd átadta a szót
Tárca Bertalan főtítkárnak, aki előadta hogy
az első felszólításra 103 dalárda jelentette be
részvételét a szövetségnek. Közölte, hogy a
dalosverseny elhalasztása a dalosszövetség

*** Erőteljes, vérmes, kövér embereknél regge-
lenként éhgyomorra egy pohár természetes
„Terenc József“ keserűvíz kiadós bélürülést bizto-
sít, lényegesen előmozdítja az emésztést és az
anyagcserét s a vérkeringést az egész szervezet-
ben megélénkíti. Kérdezze meg orvosát.**

**Mire fordította a ghimesi sikkasztó postame-
ster a 262.759 lei összeget?** M-Ciuc. Saját tud. Ró-
viden jelentették, hogy Inceze Iosif ghimesfa-
geti postamester, a legutóbb nála megtartott va-
zyonkezelési vizsgálat alkalmával 262.759 lei hi-
vatalos pénzzel nem tudott elszámolni. Inceze be-
ismerte, hogy csekély javadalmazása miatt kény-
szerült a hivatalos pénz elsikkasztására. Termé-
szetesen letartóztatták és vizsgálati fogságba he-
lyezték. Ezzel egyidejűleg minden ingó és ingat-
lanára zárlatot rendeltek el. Jelenleg azt igyek-
szik megállapítani a postavezérigazgatóság és az
igazságügy kiküldöttje, hogy mire fordította In-
ceze a jelentős összeget? Sikerült is annyit meg-
tudniok, hogy Inceze két sógora a sikkasztás ide-
jében két üzletet létesített: egyet Lunca de sus, a
másikat Lunca de mijloc községben. Bár Inceze
tagadja, hogy sógorainak pénzt adott volna és
azt állítja, hogy bizonyos faüzleteken epekulálta
el a sikkasztott összeget, az igazságügyi hatósá-
gok a napokban zár alá vették a két üzletet is.
A vizsgálat természetesen még tovább folyik.

kívül álló okok miatt történt. A versenyen
végül is tizennégy dalárda fog szerepelni
Clujról és harmincnégy dalárda vidékről. A
főtítkár ezután a dalosverseny műsorát ismer-
tette. A dalosverseny szombaton reggel kilenc
órákor kezdődött és vasárnap este ünnepélyes
díszközgyűléssel és díszhangversennyel vé-
get. A rendkívüli közgyűlést *Incedy-Joksmán*
Ödön elnök zárta be, miközben pontosságra
és rendre szólította fel a dalárdák vezetőit.

Szent Norbert ünnepek az oradeai premontrai templomban

Tekintettel arra, hogy Szent Norbert napja,
június 6-ika rendszeren valamely nagy ünnepre,
vagy nyolcadára esik és emiatt a premontrai
rend kellő fényben nem ünnepelheti szent ala-
pítójának emléketétét, ezért a rend július
11-én tartja Szent Norbert ünnepét.

Július 8, 9, 10 és 11-ik napjain este fél
hétkor szentbeszéd, litánia, majd ereklye-
tiszteltet.

Július 11-én délelőtt a szentmisék a vasár-
napi istentisztelet rendje szerint következnek,
9 órakor lesz a főmise.

Július 11-től kezdve július 18-ig Szent
Norbert nyolcada alatt a 8 órai szentmise után,
illetőleg vasárnap a 9 órai szentmise után,
szentségkítélet és áldás.

Az oradeai premontrai rend e családi ün-
nepére az összes katolikus hívőket szeretettel
meghívja.

Dr. Nyisztor Zoltán

**Mandarinok,
Kulik és
Misszionárusok!**

Utleírás

Ara: 180 lei és portó

Kapható könyvosztályunknál.

Szomacú emberek — fácadt emberek

Teljes: János Déla

Monnyi ember van,
akit szeretek.

Rokonszenves boltileányok,
kereskedősegedek, régi és új
cseléddek, lapkihordók.

Kosztolányi.

Ezzel a verssel szoktam igazolni, mentegetni gyöngességemet önmagam előtt, ha rangszerületlen, de leküzdhetetlen rokonszenven kapom magam. Rokonszenven, ezzel az enyhébb szóval jelölöm meg az érzést, ami itt, a környezetemben vagy valahol a városban látott, megismert kisémbert iránt bennem kialakult... Szociális érzéknek is merném ezt nevezni, ha társadalomtudományi kérdéseket fejtegető közíró lennék, szeretetnek is mondanám, ha oly híres alanyi költő volnék, akinek nevét a fenti verssorok alatt olvashatják, mert ugye, a költőnek rendkívüli szabadsága van, még azt is be szabad vallania, hogy szeret, annak ellenére, hogy — mint a drága, szelíd, szomorú Kosztolányi is írja, — ez egyáltalában nem izléses.

I.

A trafikós kisasszony az egyik ilyen rangszerületlen és nem-izléses rokonszenvenem, aki évek óta gunnyaszt a szomszédságomban levő kis-tözsde pultja mögött, és akitől minden nap veszek néhány déli, délutáni és esti lapot.

— Jó napot, kisasszony, — mondom neki, mialatt újságjaimat megveszem és lodobom az aprópénzdarabokat a pulton halmozódó újságkötegekre.

— Jó napot, — feleli ő és fel se veti nagy, fekete szemét a kezimunkájáról, amin reggeltől estig szünet nélkül zsonglörködnek fűre és fehér ujjai.

És heteken, hónapokon keresztül nem váltok több szót vele... Néha azonban, egész nagy időközökben, mégis indítatva érzem magam, hogy beszélgetést kezdjek s ilyenkor megkérdezem:

— Mi újság, kisasszony?

Mire ő, fel se nézve, így felel:

— Minden a régi.

Pici, alig észrevehető sóhaj vegyül ezekbe a szavakba, amelyek a végén úgy szakadnak meg, hogy az már kis, fájdalmas nyögéshez hasonlatos.

Nem lehet folytatni ezt a beszélgetést. Mintha elvágna azt a szavak kihangzása... Minden a régi...

Az én trafikós kisasszonyom élénkpiros, de már fonnyadás-ráncocskákkal körített ajkán különös jelentőségre élnek a szokásos román szólás szavai. Minden a régi. Az ő életében csakugyan nincs semmi változás. Négy esztendeje ugyanazon a helyen látom gubbasztani, minden áldott nap, ünnepnapokon is reggel héttől este fél tizenegyre, a déli órákban sem szakítva meg ezt a vég nélküli és irtózatossá gubbasztást. De négy évvel ezelőtt még friss, fiatal leány volt; barna örmény arcbrón termézetes pirosság tüzdött át és szemei szelíd megnyugvással néztek maguk elé, mint azok szoktak, akik vállaltak ugyan valamilyen nehéz helyzetet, de annak vélt átmenetiségéből szüntelen reménykedéssel tekintenek messzi, jobb és boldogabb láthatárok felé...

Két év alatt azonban megtört e tekintet fiatalos bizakodása. És arcára a keserűség halk árnyalatai lopakodtak. És azóta mosolyogni se láttam sohasem. Igen, nem, tessék, nem tudom — ezek a válaszai, ha valaki szóba akar állani vele. Soha se láttam, hogy fiatal ember támasztotta volna meg nála a pultot, mint ahogy ez csinos trafikós kisasszonyoknál szokás, akiknél a nap minden szakában más és más csevegőtárs élénkíti az újságok, a cigaretta és bélyegpek árulásának egyhanguságát. Azt

se vettem észre, hogy valaki megvárta volna. Néha, késő este, egy idős asszony, az édesanyja jött el utána...

En évekig szóltanul, türelmesen figyeltem ennek a szép fiatal életnek lassu, de biztos elszárványodását, bele-aszalódását a rabságos helyhez kötöttség s a lélekölő munka vigasztalanságába. Csak télen, — ha nagyon hideg volt s rosszagu kis petróleum-kályhája sehogy sem tudta befűteni a kicsi bolt-zugolyt, amelybe félpercenként széles ajtónyitások engedték a fagy fehér légáramlatát özönlöni — kérdeztem meg néha:

— Nem fázik, kisasszony?

Mire ő összébbr huzta mellén vénasszonyos, vastag szvetterét s rám se tekintve, csak ennyit mondott:

— Mit tegyek?

És nagy kánikulában is, mikor a kis trafik bádognatetejére valósággal tüzet rak a nap s fülledt kemencévé változtatja a szűk különálló építményt, — ellenállhatatlan erővel tör ki belőlem olykor a szánalom:

— Az Istenért, kisasszony, nem süll meg itt?

De ilyenkor bágyadt és fanyar ajk-lebiggyesztéssel igyekezik visszautasítani együttérzésem kifejezését s megint csak ennyit mond:

— Mit tegyek?

Mondom: én évekig elnéztem ezt a megindító önsanyargatást, de a napokban, egy verőfényes ünnepi délutánon, mikor az eltikhadt város-lakók rajokban menekültek a hűsülés lehetőségei, a strand, az erdő, a sétatny felé s csak ő, a szomorú kis trafikós kisasszony ült és főtt kétségbeesítő légkörű bódéjában egyedül, kitarotán és szenvedőn, — mégsem bírtam magamba fojtani lázadózsám és megkérdeztem tőle:

— És mondja, kisasszony, mindezt miért?

... Mennyi fizetése van magának?

Rám emelte a szemét, évek óta talán először, s annyi titkolt bánat, a tünő fiatal élet annyi könnytelen gyászolása volt ebben a tekintetben, hogy egész valómban megrendített.

— Havi ezerkétszáz lei, — mondta őszintén.

Mérhetetlen harag sűrűsödött és feszült bennem a kirobbanásig ezekre a szavakra. És nagy, elsodró erejű szónoklatra készültem. Fel akartam lázítani a szegény kis trafikós kisasszonyt a gazdája ellen, a társadalom ellen, az élet ellen... De a következő percben már kezimunkájára hajtotta fejét és folytatta a himzést, ami bizonyára kis mellékkeresetet biztosít neki, — mintha ott se lettem volna. És én álltam, tehetetlen szánalmammal, mélységes rokonérzésemmel és magyarázatot, segítséget kérően meredtem a kis ezüst keresztre, amely a szegény vénülő leány nyakában most előre hullt...

II.

A másik rokonszenvenem még rangszerületlenebb. Mindenes cselédet tüntet ki, akinek életét egészen közletről van alkalmam figyelni. A szomszédban szolgál gazdag, fukar és keményszívű embereknél, olyanoknál, akiket mint csúf, általános emberi típusokat megtalálunk minden nép nagy iróinak remekbe öntött alakjai között.

A kis cselédleány pedig a kutya-szemű, csendes, folyton munkálkodó, soha nem feleselő örök szolgáló típusa. Három éve robotol a helyén, nagyon olcsó bérért, sovány személyzeti ételen, amit naponta kínos takarékosággal adagolnak ki neki... És a fekhelye... Uristen, néha látom, amint a fekhelyét szellőzteti az udvaron... Döbbenetes.

Miért marad a helyén? Nem lehet tudni. Marad és tűr. Valami messzi és eldugott hegyi falu gyermeke lehet, akit bucaresti árvaságába igen nagy nyomoruság vagy szerencsétlenség dobhatott és akinek emberi öntudatra eszmélni még nem volt ideje. Rövid sóhajjal veszi tudomásul, ha megint és megint megvonják tőle kimenőjét, ha ismét és ismét kártérítést huznak le béréből és sápadt arcán nem futnak végig könnyek, mikor szidalmak érik, amelyek a „közönséges tehen“ a legenyhébb megszólítás.

De mostanában mintha átok nehezedett volna a gazdája családjára. Egymás után romcsoló kór támadta meg őket... Először az urfit, aztán az asszonyt. És műtőasztalra került a férj is. S a nagy szerencsétlenségben buzgó és hangtalan munkájával ház-fenntartó bástyaként állott a mindenes-leány. Ez már nem a szolgáló hűség volt, hanem a női lélek nagy áldozathozása, az anyai önfeláldozáshoz hasonlatos... Hiába intették a szomszédok: „Vigyázz, fiatal vagy, elkapod“. Ő, a mindenes leány, helyt állott továbbra is.

A napokban azonban nagy szerencse érte. Egy hazakészülő földije beajánlotta saját éven át kipróbált elsőrangú helyére... Nagy

A NYUGTALANSÁG TENGERÉN

Irta: MÉCS LÁSZLÓ

Az óceán-part neve: Csend és itt lakik a végtelen, örök nyugalomú, tiszta, szent Isten, minden szív mindene, minden boldogság édene.

Az óceán-part neve: Csend s ölelgeti a nyugtalan nagy óceánt, mely egyre zeng: itt májust, bíbor kacagást, ott nagypénteki jajgatást

Az élet-víz nem változik, de folyton más a fény, a szín, s az élet-iz megváltozik: más reggel, délben, este, más ha requiem zeng, más ha nász.

Élet-habok sok-sok szívet ringatnak örök-nyugtalan. A tengeren nincs csend-sziget. Partján titok-hálóval áll s szívet halászgat a Halál.

A partról Isten mosolyog s a nyugtalanlás tengerén örökké arra gondolok, milyen jó lenne ülni fent a parton, melynek neve: Csend

Az óceán-part neve: Csend. Jóban-rosszban lubickolok, mert élni jó, — de néha fent szeretnék ülni csendesen a parton vágy-, bűn-mentesen.

Imádság, arany pók-fonál: csend-partra kúszom rajta fel, — de jön egy hullám, orgonál, (szamárság, vagy fenkölt dolog, mindegy) sodor: lubickolok!

Szegényeimnek szent ügye, vagy kvaterkázó magyarok, vagy a tavasz egy új rügye, dinomdánom vagy requiem: mind elragadják a szívem.

Bíbor hullámon bíboran ringok, mint vidám vőlegény, kormos hullámon komoran — de teljes szívvel élek én s csupán a bűntől félek én.

ház, s mégis könnyű szolgálat, jó emberek, szép fizetés, kétszáz lejjel nagyobb, mint amilyet eddigi rabtartóinál hol megkapott, hol pedig nem... A kis mindenes leány belemeggett a boldog kilátásokba. Most végre teljesülhetnek szolgálói álmái. És néhány napi lelki tusakodás, önbátorítás után bejelentette asszonyának, hogy a köteles felmondási idő lejártával elmegy...

De az urnő ezt az elenvétést szegezte mellének:

— Most hagysz itt minket, mikor betegek vagyunk?

S ez az emberességi érv lefegyverezte a mindenes leány önző szándékait. Csakugyan, a betegeket cserbenhagyni nem lehet. És lemondott a talán soha többé nem kínálkozó szerencséről, a kitűnő helyről, amelyet más foglalt el azóta s rendületlenül ápolja a tüdőbajos fiút, a gyermeke gondozásába halálosan belebetegedett anyját s a nehéz műtét után lassan lábadozó gazdáját. Már csak árnyéka a régi, erőteljes hegyi parasztleánynak, olykor már gyanus, száraz köhögését hallom, ha ablakom alatt elhalad s hideg borzongással fut át rajtam az aggodalom ezért a végtelenül egyszerű és mégis fennkölt életért.

III.

Jaj, ha én most leírhatnám ide mindazokat a kis életeket, kis sorsokat s a bennük dolgozó nagy és tiszteltreméltó erőfeszítéseket, amelyek kedvesek énelöttem... Meg sem emlitem közöttük derék lapkihordóimat és a levélhordók szerény s az időjárás viszontagságaival oly vitéziül dacoló csapatát. Hiszen ezeket mindenki leplezetlenül szereti. A nagyvilággal s távoli sorsokkal kötnék össze minket és sok hála-fizetést, de még több hála-előleget élveznek a már megkapott vagy a jövőben biztosan elvárt jó hírekért. De egy lapárúsítót mégis meg kellene említenem, egy sánta, csuf, rongyokba burkolt, beteg suhancot, aki valamelyik télvíz idején szolgált ki naponta némi kérésrel, de nagyon becsületesen engemet... Köhécselve, szotyogó, rossz bocskorban cuppogott nagy lapkötegeivel a hólében, a sárban és arcára állandóan rá volt írva a kétségbeesett igyekevés, a kenyérért folytatott rettenő harc kényszerűsége. Egyszer valami gyilkos, kora-tavaszi láz gyötörte és lerokkadt lakásom lécsőjére, nem úgy, ahogy a nagy drámai jelenetekben szokás, hanem egyszerűen összeromolva, mint ahogy a fogasról esik le egy ruhadarab...

— Mi baj? — kérdeztem.

— Már nem bírom, — nyögte, — nagyon beteg vagyok.

— Mennyit keresel naponta?

— Harminc leit... Néha negyvenet... S mennyit kell loholni érte. Rettenetes élet... Inkább haltam volna meg kicsi koromban...

Az első ókori boncolástól a mai gyógykezelésig

A titokzatosság, a miszticizmus felderítésének forró vágya volt főalapja a megalkuvást nem ismerő és sokszor haláltmegvető előretörésnek a múltban és marad a jövőben is.

Az orvostudomány alapja az anatómia, a boncolás. Bonctani tudás nélkül az orvoslás csak kuruzslás. Az anatómiai ismereteken épül fel az orvos tudása.

Az anatómia kezdetben elsősorban az orvoslás célját szolgálta, első művelői papok voltak. Az ókorban az egyiptomiak és a görögök foglalkoztak már boncolással részben a tudomány művelése és fejlesztése, részben a holtak kultusza — balzsamozás, múmiák készítése —, de a jóslás céljából is.

Kr. e. 400-ban Hippokrates már állatokat boncolt egyébként az ókor leghíresebb orvosa volt. Utána kimagasló Aristoteles alakja, akit a természettudományok atyjának is szoktak nevezni és úgy, mint elődei, állatokat boncolt, embert nem. Alexandriában Kr. e. 300-ban Herophilos már embert is boncolt, mint Kr. u. az I. században Vespasianus, Spallanzani és Fallobiot, akik közül utóbbi gonosztevőket boncolt. Claudius Galenus vetette meg a rendszeres anatómia tulajdonképpeni alapját, Marcus Aurelius udvarában állatokon végzett, tudományos alapokra fektetett munkájával.

Az anatómia restaurációja a XVI. században következett be Jean Jack Sylvius és Vesalius András kiváló tudósok közreműködésével. Utóbbi mozgalmas és hányatott életet élt. 1514-ben Brüsszelben született. Franciaországban végezte tanulmányait, résztvett az olasz-francia háborúban, majd mint tanársegéd a páduai, a pisai és a bolognai egyetemeken működött. Később kortársai, mint varázslót, halálra ítélték, amitől úgy menekült meg, hogy Jeruzsálembé zárandokolt, ahonnan visszatértében Zenta szigeténél hajótörést szenvedett és meghalt 1564-ben. Tőle származik a „de corporis humani fabrica“ c. tudományos értékű forrásmunka. Utána a XVIII. században Magendi hatalmas tudása válik ismeretessé. Harvey Vilmos pedig a vérkeringést fedezi fel és hatalmas munkája az „exercitatio anatomica de motu cordis et sanguinis in animalibus“ tudományos körökben nagy feltűnést és hatást keltett.

A világraszóló felfedezések lavinája megindult és mindmáig tartja Nobel-díjjal jutalmazott iramát.

Lavoisier vegyszeti. Galvani, Bell, Helm-

holtz fizikai felfedezéseik nyomában virágzó iparágak fejlődtek. Nélkülök sem Gramm a dinamót, sem Edison a villanykörtét, sem Röntgen Konrád átvilágító lámpáját, sem Marconi rádiófelfedezését nem produkálhatta volna.

Leuwenhoeck 1630-ban az addig szabad szemmel még nem érzékelhető az állott esővízben tartózkodó organizmust papírkúpba helyezett üveggolyók segítségével a meglátás határáig megnagyította, amellyel új korszak alapját vetette meg: megismerhetők a sejteket azoknak oszlását és szaporodását. Már annak

Hönig
Frigyes
**HARANG-
ONTÓDE**
Arad,
Str. Barifin 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 376.

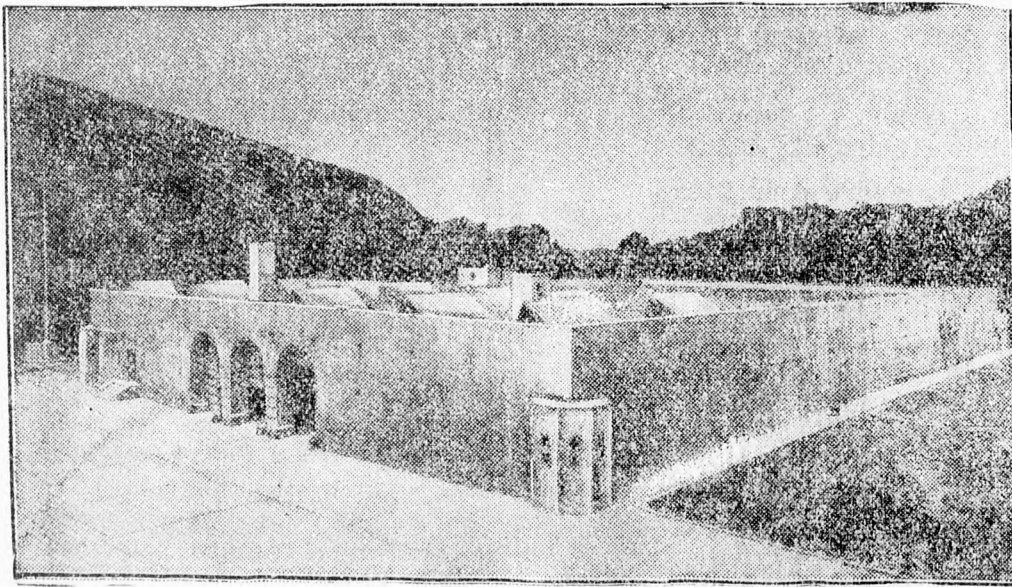
idején megállapíthatták, hogy a sejtek oszlás útján szövetekké kapcsolódnak össze. A modern technika vívmányaival karöltve természettudományi tanokat döntöttek meg. Származástani és filozófiai Haeckel, Kant, Darwin fejlődéstani, Hertwig összehasonlító anatómiai, J. Müller és itt már előrehaladottabb élettani, sőt anyagforgalmi kísérletek Weismann szolgáltatja értékes és még sok közülök mai napig is érvényben levő orvostudományi megállapítások láttak napvilágot. A legújabb korban Virchow a szövettan terén, Pavlov orosz tudós az emésztőesatornán és járulékos mirigyain létesített mesterséges fistula alkalmazásával — amit az érzéstelenítés feltalálása tett megvalósíthatóvá — az emésztés nagyszabású berendezését tisztázta valóban mesteri módon. Vizsgálataiból tudjuk, hogy a nyálban található emésztőanyag, a ptialin, a keményítőanyagot cukorra változtatja. A köpködés tehát, eltekintve attól, hogy illetlen és a környezetre nézve sokszor veszélyes (tuberkulózis!), az emésztésre is káros.

A XIX. század ismét több szerzetes nevével teszi az orvostudományban felejthetlenné. A Kr. u. 4. században élt szent Agoston után Mendel Gusztáv az első, aki az átöröklés és fajkeveredés nehéz problémájával foglalkozott. Miként Linné a pacsirták énekétől hangos mezők és a rétek ezerféle megnyilatkozású virágfaunájában tájékozódott elsőnek, úgy ő a szerzetesi tulajdonságok öröklésének rejtekhelyeire mutatott rá elsőnek, megjelölve egyúttal a további kutatások útját.

Koch Robert a tbc. bacillus, Jenner és Pasteur a veszettség elleni védőoltások, Semmelweis a gyermekágyi láz felfedezésével indul útjára a kórokozó baktériumokkal szemben.

A jelenkor orvostudományának izzó és modern talajára lépünk a belső secretio felfedezésével, amikor mirigykivonatoknak injektálásával leromlott szervezetek rövid időn belül reorganizálhatók. A felbonthatatlannak vélt atomot elektromos úton robbantják, rádiumágyúkkal rákos daganatokat lövöldöznek szét, ismerjük a dűledező fogcsorok és a vérzékeny inyhús gyógyítását, az A. B. C. vitaminokat, amelyek, úgylátszik, az ultramodern népbetegségek, a cukorbetegség is egyszersmind orvos-sága lesz. Míg legújabbban már a gümőkór sebészi alakulásait Röntgen-sugarakkal, sőt kemoterápiásan, mint legtöbbet ígérő gyógymóddal, a legeredményesebben kezelik.

Dr K. K.

Ahol 2 billió ezüstdollárt őriznek.

A West-Point közelében levő, erősített szerű óriástrezorban helyezték el az Amerikai Egyesült Államok ezüst-készletét, amit eddig San Francisco, Denver és Philadelphia bankjaiban őriztek. A százezer darab ezüst-rúd mindegyike kb. 32 kiló és 2 billió dollár értékű. A vár-trezor falai egy méter vastagságúak s a bejárata 15 tonna nehézségű acélajtó.

A P. P. S. 13. meséje

A titokzatos és a bizonytalan mindig tudtak hatni az emberek képzelő tehetőségére. A halottak másvilági sorsa, a szellemek állítólagos bolyongása, a velük való érintkezés nemcsak a tudományos kutatást, hanem a szélfűvészt, kalandorok és csalók nagy hadát is munkába állította. Az eset, amellyel ez az írás foglalkozik, mintha a képzelőtehetség meséinek, amelyekkel a hiszékenyeket szédítik és a gyanutlanokat megszarolják. Erdemes elolvasni.

A „PPS 13”-as szabadalom.

Cummings tanár 1901-ben, ragyogó kora őszén a Mississipi partján épült házában kertjében dolgozott. A nap lemenőben volt a folyam tulsó partján és a régész szeszarámát szedte össze, amikor valaki megzörgette háza kapuját. Nagy lármát csapott az illető, és Flok, a tanár farkaskutyája ordítva rohant neki a jövevénynek, aki fáradtan és a végsőkig kimerülve, behúzott a kapun.

— Rond a nevem — motyogta az idegen vándor. — Rond Sándor és nemrégén még Indiában jártam, irgalmazzon nekem doktor... száz mérföldet tettem meg gyalogszerrel, hogy önhöz eljussak... hogy megajándékozhassam önt a világ legnagyobb találmányával.

A régész egyedül volt otthon és a minneapolis-i környék nem volt már akkor sem valami megbízható hely. De azért Cummings mégis bevezette az idegent a házába, lefeküdt a hallban egy kerevetre és megkérdezte, miben állhat rendelkezésére.

— Segítsen levetni a kabátomat és ingemet — könyörgött ez — oly fájdalmam vannak, amit már nem bírok el... nézze csak... a bajom egyedül ön segíthet, tanár ur!

Cummings levetkőztette látogatóját, aztán borzadva kiáltott fel. Az idegen mellén, hátán, vállain ökölnyi lyukak tátongtak! Vállpercei alatt valóságos hiányzott a hús! De a szörnyű hiányok nem sebek voltak, hanem különös, gyöngyűlnak látszó, belső folytonossági hiányok. — Mintha a bőr nyolc-tíz centiméternyire behorpadt volna, mintha valahol a testben holmi szívókészülék egyszerűen magához szívta volna a test külső felületét. Vér nem fordult elő, de a bőrt irratatosan feszítette a belső kényszer: ez fájt elviselhetetlenül a szegény vándornak.

— Mit tett, maga szerencsétlen? — kiáltotta Cummings.

— Ez... a Dulacit hatása — nyögte a beteg — tegnapelőtt vettem be egy adaggal és holnap ilyenkor mumiaszerű halott leszek, ha ön nem segít! A Dulacit nem más, mint a 13-as szabadalom! Az én szabadalmam! De én nem akarok meghalni, tanár ur! Nem tudom, mi az ellenszere — tizenháromnak. A kórházakból kidobták, ideküldték önhöz... segítsen!

A régész sokat olvasott már a 13-as szabadalomról. Az a Rond összeköborolta az eszakiindiai és tibeti lámaköltőket. Különösen az északi törzsek mumifikálási eljárásait tanulmányozta. A tibetiek szörnyen megkínózták, de mégis sikerült alruhában megjelenni egy láma balzsamozásánál és meglepetve látta, hogy a halottat egyáltalán nem bontják fel, hanem még életben, végső tusáját megelőzően, valami kékes kenőcs-félét tönnek belé. A kenőcs hatása alatt a haldokló egészen rövid ideig nagy kinokot szenved, aztán nyugodtan elalszik. Mielőtt meghalt, máris kezdenek a balzsamozási szerkezetek. Ami csak a kormorgatásból áll, mert a balzsamozást elvégzi az a két anyag magától is! A halott néhány órában belül valóságos szeszarád, a test fölösleges nedvessége gőz alakjában távozik, végül ottmarad maga a mumiá, eltörzült, kintól görcsös vonásokkal.

Rond elcsont vagy fél font kék kenőcsöt, amit sikerrel át is mentett Amerikába. Mielőtt azonban bárkinak a vizsgálata alá bocsátotta volna, bejelentette rá a szabadalmat. Megkapta a tizenhárom számot, aztán egy orvostársával kísérletezni kezdett vele, még pedig állatokon. Ugy látta, a fiatal orvos elég nagyjelentőségűnek tartotta a kenőcsöt, mert egy szép napon majdnem az egész készlettel és Rond feleségével együtt megszökött, azóta sem tudják a nyomára találni.

A magára hagyott ember annyira nekikeseredett, hogy öngyilkosságra gondolt. Annyi hasznot azonban annakidején mégis kiszedett az orvostól, hogy az néha szákszerű magyarázatokat tartott neki a Tibetből hozott könyvekből, melyek megmagyarázzák a Dulacit-nak elnevezett csodabalzsam körül lejátszódó rejtelmeket. Rond megjegyezte magának a felvilágosításokat és ezek alapján, — majd megtudjuk miért — beszédett vagy négy grammnyi a balzsamból.

Azi hitte, ugy hal meg, mint ahogy Tibetben

látta. De nem így történt. Csak elviselhetetlen, feszítő fájdalmak támadtak, gyögyírt hiába keresett, emberekhez hiába fordult. Végül elmondotta egy orvostársának, mi történt vele. Ez az ember küldte aztán Cummings-höz, a barátjához.

Flok, a kutya látja a halottat

Cummings természetesen kivallotta vendégét minden lehető módon, aztán jónak látta, hogy lóhalalban meghívja házába közvetlen szomszédait, akiknek házaif mérföldnyi körzetben voltak az övétől. Ezek az urak: Peterson, a fandingi orvos, Dan, ezredes, Nikolls, egy vízierőtelep főmérnöke, végül Holt, a leggazdagabb földbirtokos a környéken.

Mire ezek az urak a meghívásra összeszaláltak, Rond-ban már alig volt élet. Cummings mindent elkövetett, hogy megmentse, azonban beavatkozása csak siettetie Rond pusztulását. Hogy Rond miket árult el vendéglátójának négyezer forint, arról a régész nem számolt be a riadt vendégeknek.

— Azért hívtam önöket, hogy tanulm legyenek Rond halálával kapcsolatban — mondotta. — Nem vállaltok felelősséget semmiért! Rond maga elmondhatja még, miként került hozzám. De amit a jövevény halála után tapasztalnak majd, annak oly jelentősége van, hogy ezer ember kevése lenne tanulni hozzá!

Ez a beszélgetés a kényelmesen berendezett hallban folyt le. A hallból nyíló egyik szobában haldoklott a vendég. Már nem voltak fájdalmak. Teste szemmel láthatóan fogott, orrán, száján, szeméin, fülein át pára tödült ki belőle. Arcán a bőr már egészen hozzátapadt a csontokhoz. Az urak remülten álltak körül a haldoklót, aki meg néhány értelmetlen szót motyogott, aztán teljesen tisztán kimondotta ezeket:

— Figyeljenek kérem... négy óra múlva... visszajövök!

Ezzel megszűnt a lélekzése. „Meghalt”. Az urak megnézték az órát. Hét muli ötven perccel. — Rond bejelentése szerint tehát tizenegy óra után rendkívül figyelniük kell, hátha történik valami ebben a titokzatos dologban — jegyezte meg az ezredes. — En tudniillik spirítiszta vagyok és hi-de-de hiszen ez az ember még nem halt meg! Odanézzenek!

Hogy mit láttak, erről nem tartalmaz semmit a meglévő okirat, amely egyébként az eset összes mozzanatairól hű képet tár elénk. De az már benne van, hogy abban a pillanatban, mikor az ezredes megszólalt, berontott a szobába Flok, a hatalmas farkaskutya! Rugó módjára ugrott a halottnak és rettenetes hangon, egész testében reszkelve, vonított! Torkát szélesre tátotta, agyafűt megviccsorgatta, úgy állt terpeszállásban a szoba közepén és ugatott, ahogy kiért belőle! Cummings hiába csitították a magából kikelt állatot. Flok szeméi vérből forogtak, szőre felborzolódt, farka begörbült a teste alá.

— Mit ugat az állvány dög, kergesse ki hát! — kiáltotta az ezredes. Azonban ekkor érthetetlen esemény történt. Flok elfordult a halottól

és a szoba egyik sarkában álló karosszék elé rohant. A karosszékben nem ült senki sem. Flok mégis úgy viselkedett, mintha legádázabb ellen-sége pihenne a szék kényelmes öblében! Tízszáz is nekirontott, de támadni nem mert, majd hirtelen megfordult saját tengelye körül, az íróasztal mögé szaladt és ott üvöltött!

— Flok lát valamit! — kiáltották az urak borzadva.

— Természetes, hogy lát valamit! — tett hozzá nyugodtan a régész. — A halottat látja!

— Ne beszéljen bolondokat — robbant rá az ezredes keményen.

— Uraim, kérjük Istent, legyen irgalmas a szegény halotthoz — suttogta Cummings. — Rond testéből most van eszalóban az élet és — nem tudom minek nevezem — a lelke itt bolyong a szobában!

Tizenegy óra ötven perckor

— Maga megbolondult! — kiáltotta az ezredes és megragadta a régész karját.

— Hagyjon, a pillanatok egyre válságosabbak — felelte ő és egyre a kutyát figyelte, mely most pillanatra megnyugodott, aztán kétszerezett dühvel ide-odaszáguldozott a szobában, nekiugrott a közben. Beteit ajtónak és mindenáron ki akart szaladni azon. Kiengedték s némán hallgatták, amint Flok végigüvöltözi az egész házat.

— Meg kell mondanom, uraim, hogy a kutya viselkedésében nincs semmi különös — motyogta Cummings bágyadtan. — A balzsam, ami Rond halálát okozta, a látszólagos földi elmúlás után is dolgozik! Rond vallomása szerint — hiszen utolsó kijelentését önk is hallották — a tizenhárom számú szabadalom jövedelmeként a „meghalt” embernek azt a különös és a világban egyedülálló tehetségét, amit mi észnek, léleknek, felsőbbrendűségnek hívunk. Sőt azt is állította, hogy egy jó médium elejétől végig láthatná, hogyan folyik le voltaképpen egy ember tőlelétele elmúlása. Mivel azonban médium nem áll rendelkezésünkre e pillanatban, csak annyit fogunk látni bizonyos idő múlva, hogy Rond második éneje halványan megjelenik előttünk, mielőtt megkezdje túlvilági életét. Hajlandók ezt a jelentést itt a halottas szobában, velem együtt megvárni?

— Bődület — jegyezte meg Nikolls — de ha már itt vagyunk, áldozunk erre a bolondságra néhány órát.

A holtteste letakarták, mert percéről-percre borzalmasabb állapotba jutott. Mult az idő, tíz óra, majd tizenegy óra lett. Tizenegy óra husz perckor Cummings elővette zseboráját.

— Hogyan is mondta Rond? — „Négy óra múlva visszajövök!” Még néhány perc és ez az idő letelt! Most, uraim, levezsem a holttestről a takarót és felkérem önöket, tartsák nyitva a szemüket.

Néma csendben ülték körül a testet mind az ötén. Rond teste egyébként már kezdett teljesen szeszarádni. Néhol a bőr alól csontok kiszögellései látszóttak. (Erről az állapotról egyébként hat darab fénykép is fennmaradt az okmány gyűjteményéhez csatolva. Tizenegy óra harminc perckor Cummings hangosan kezdte mondogatni az időt. Harminc... negyven... negyvenöt... ötven... ötvenegy... ötvenhárom... figyeljünk kérem telje erőnkkel... ötvennégy... ötven...)

Nem folytathatta, mert ebben a pillanatban

KANAÁNI BESZÉLGETÉS

Írta: ROZVÁNYI VILMOS

Még áll a tor, száz szép beszéd üvölt, s beannem a kétség: „Urak, nem ezért, nem ezért halt meg semmiképl... De tőit a szomszéd és vígan rámkoccint: „miért? Te tudod miért halt meg?...” Győző kérdés és poharas pajtlóm mosolyog: „Vigyázz! ne legyen semmi félreértés; meghalni így, úgy, ma sem nagy dolog.”

Riadtan fogom magam csöndes szóra: „Meghálni így, úgy, fényleg, nem nagy ügy; ő testben meghalt, csakhogy szépre, jóra mindig legyen lelkünkben mély ürügy. Hát akkor te is, hogyha száz megélnél, hát akkor te is, hogyha egy szerőt! Egy nép, egy nő: tested múltása élet, ha egyérti halsz, ha milliók helyett.

„Egy nőért?” mosolyog társam ledéren... — Hogyne! Ha velem hal meg ezrekért, akkor család lettünk s mindent elértem, amit a földön férfisors megért... Tudom, szeretnéd hinni, hogy hazudtam. Hát nem hazudtam soha senkinek és semmiért... Sorsem nyitlan futottam, hallgasd egyszerű törvényeimel:

— Meghalni úgy kell, ahogy ő kívánja: feltétlenül s az örök életért. Egyéni sorsom itt csak csöndes hária, zeng néha egyért, néha ezrekért.

Az én életem öbenné virággik és virágzásomban már nincs zavar. Mint őrtoronny a tengerből, kilátszik minden mozdulatomból: mit akar a szívem, eszem, lényem, lelkem, mindem, amit magamban látok s szeretek. Körülbelül így élek és ha Isten mást akar velem; — ő üzeni meg!

Üzen-e Isten?... Hogyne! Földdel, éggei, a talpad alól kitoró virággal, üzenete villámokban sem ég el s nem mulik el száz beomló világgal. E Végtelek egy porszemét se veszthet, örök minden mozdulat és Te is; ezért adott a léleknek is testet s ezért van minden testnek lelke is. Ha ki akarná törni, vagy ha Benned ez a lázadás a lelkekre fagy: sebévé ütődül a Végteleknek, de mulhatlan s örökre Benné vagy.

Ezért ha hallod: „Ez a testem”, — térd meg magad s erőd mások kenyeréül! „Ez az én vérem”; forj meg egy kis kőrnök borán; s áldozatod visszatérül. Hisz Benné ész s már semmi el nem veszhet Belőled, mindörökké vagy Te is, mert mindeneknek ő adott itt testet s vadereknek ő a lelke is.

Buziás gyógyfürdő (Román) (Nauheim)

Természetes, pártlan szénsavas, radioaktív sós, vasas forrásvizekkel. Biztos gyógyhatás és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízásos érlelmeszedés, vesebaj, vérszegénység izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.

Női betegség

a változások zavarok, fertőző betegségek, mérgezések nyomán fellépő idegbajok (Tabes) esetében a legjobb eredménnyel.

Ivókurák, szakorvosi kezelés.

Kitűnő konyha. Elsőrangú szállodák. Diétás penziók mérsékelt árákkal.

Modern napfényes szabad uszoda. A CFR vonalain utazási kedvezmény. — Állandó katonazene. Pausálárak az „Európa” utazási irodák útján. **Fürdőidény május 15-től október 1-ig.**

Prospektust, felvilágosítást szívesen küld: Muschong Buziási Gyógyfürdő R.T.

FÜRDŐIGAZGATÓSÁG, BUZIÁS, BANAT.

az urak felugrottak, keresztet vetettek magukra és az ezredes elkialtotta magát:
— Ja-a-aj! Rettenetes! Nézzenek oda! Rond... megmozdult!

...„Most halt meg valójában!”

Rond Sándor élettelen teste pontosan tizenegy óra ötvenöt perckor megmozdult!
Rövid, apró rángások torzították az amugy is eléktelenített arcot, melynek homlokát csakhamar vastag veríték lepte el. Hideg, fagyos, gyöngyöző veríték! Mintha apró, belső robbanások explodáltak volna a testben, amelyből látszólag már négy órával ezelőtt elszállt a lélek!

— A csodabalsam most teljes erejével dolgozik! — mondta Cummings.

Az orvos szájtáta szemlélte, mily kínosan akarja kiengedni a test azt az erőt, mely egy hosszú életen át minden tettét, mozdulatát irányította. Rond teste most rettenetesen küzdött és valósággal eleven göröcsökben fetrengett. Nem egyszer félig felemelkedett néhány végtagja. Végül pontosan tizenkét óra kilenc perckor a „halott” szemei tágra nyitak, körülnéztek és a szája is megmozdult! Csak egy szó tört elő a megkínzott ember testéből. Ez a szó:

— Fáj!

A következő pillanatban Rond kinlódó teste elnyult. Csontjai megröppantak, mély sóhaj elmosódó hangja hallatszott, aztán néma csend lett.

— Uraim, Rond Sándor, ez a csodálatos ember most halt meg valójában — jegyezte meg Cummings és órájára nézett. — Eddig csak vajrudott benne a halál, mint ahogy hosszú ideig vajrudik az embertestben a keletkező élet is. Rond Sándor... meghalt és önök lesznek oly szívesek átvonulni velem a könyvtárszobába, hogy a tapasztaltakról megismerkeztessek a jegyzőkönyvet.

Valaki mereven áll a sarokban

Az urak a terjedelmes, kóralaku asztal köré telepedtek. Cummings írószereket hozott, és a jegyzőkönyv vezetésére vállalkozó körorvosnak bediktálta Rond Sándor elhalálzásának érdekes lefolyását. Diktálás közben egyszerre megállt Cummings és tartósan hallgatott.

Semmi zaj se távolban, se közelben. Csendesen pihent a környék, s a Mississipi habjai vígan fürdöttek a holdfényben.

— Mi az? Mi történik, Cummings? — kérdezte az ezredes csodálkozva.

— Uj... érzésem támadt... — tördelte a szavakat a régész. — Ugy érzem... össze kellene fogoznunk... mindnyájunknak... és... akkor... látnánk... gyorsan, uraim... ide a kezüket... gyorsan, az Istenért!

A vendégek, akik már a legfantasztikusabb dolgokra is felkészültek a borzalmas éjszakán, haladéktalanul teljesítették a szinte transzban lévő régész kérelmét. Hozzásiettek és mindnyájan összefogóztak. Az orvos közben megmagyarázta, hogy az összefogás következtében bizonyos áramkörök kapcsolódnak bennük. Még nem fejezte be szavait, mikor Cummings rettenetesen elkialtotta magát!

— Odanézenek! A sarokba, a könyvespolc elé! Szent Isten! Látják?

— Hát... ez... micsoda? — dörmögte az ezredes magánkivül. — Hiszen ott áll valaki és minket bámull!

Nem tévedett. Mintha vékonykás gőzből alakult emberi forma mozgott volna reszketve a könyvespolc alján, úgy állt ott a jelenés némán és egészen aprón cikázva! Arcának, sőt tagjainak formáit sem lehetett tisztán kivenni, de a termet és magasság megfelelt a szomszédos szobában mereven fekvő Rond Sándorénak... a jelenés egyre gyorsabban vibrált, lényének széle kékeszöld, ihalvány fénybe veszett. És most...

...most megmozdult, lassan, alig érzékelhetően végiglibeggett a könyvespolc alján, keresztül szűrődött az útjába eső tárgyakon, úgy jött, mint egy fénylő ködelipszis s minél közelebb került, annál inkább elmosódott. Ez már több volt, mint amennyit az urak idegei kibírtak. Az ezredes ki-szakította kezét a többiekéből és rémülten hátrált. Háromfelé szakadt a társaság s ugyanabban a pillanatban a jelenés is eltűnt, még pedig örökre.

— Nem maradok egy percig sem ebben a hozsorkányos viskóban! — kiáltotta az ezredes dü-

hösen. De nagynehezen lecsillapították és gyorsan befejezték a jegyzőkönyvet a következő mondattal:

Isten és ember előtt megesküszünk mindnyájan, hogy amiket ide leírtunk, az így is történt! Uri szavunkon kívül egész vagyónunkkal felelünk ezért az okmányért, illetve annak valóságáért. Állítjuk, hogy a jelenés csak Rond Sándor szel-leme lehetett. S ezennel kétezerdolláros alapítványt teszünk arra, hogy a PPS. 13-as szabadalom újból kipróbáltassék, s ha egyáltalán lehetséges, a társadalmi közösség hasznosítható szolgálatába állítsassék. Aláírások következnek ezután és ezzel a magunk részéről is lezárjuk a Borzalmak Szabadalma rendkívül kényes ügyét. Még csak annyit, hogy a rendőrség nyomban annak a férfinak a keresésére vetette magát, aki ellopta Rond Sándor fölös dulacitját. De a detektívek későn érkeztek. A férfit megtalálták ugyan, de halva. Gépkocsiszerencsétlenség áldozata lett egy széles, teljesen elhagyott országuton. A kocsi nekijajította az utat a mélységtől elválasztó korlátnak, lezuhant és úgy őt, mint az elcsábított asszonyt másnap szedték ki a folyam habjaiból holtan, összetörve.

Wolff J. Stephen

„Tanulmányi kirándulás az Erdős-Carpatokba, Bucovinába, Moldovába és Ardeál legszebb helyeire“

Vulturii-Sasok Turista Egyesülete folyó évi augusztus 7-től augusztus 22-ig tanulmányi társas kirándulást rendez, amelynek során meglátogatják Ciuceat, Zalău, Jibău, Someș-Mare, Baia-Mare és környékét, Ocna Sugatagot, Sigheț, majd a Vișeu-völgyén és a Prislop-hágón átmennek Bucovinába. Carlibában keresztül Căci-rești és Iacobeni fürdőhelyek következnek, majd felkeresik Ófelsége II. Carol király Maistai Rănești, putnavölgyi vadászkastélyát s innen Dorna Vatra városát és fürdőtelepét keresik fel. Dorna Vatrától Prundul-Borgăului papirgyárat keresik fel, közben még a Tihuta és Colibarta üdülőhelyeket tekintik meg, innen Bistritan és Reghinul Săsec-en át Borsec-fürdőre érkeznek, majd Topli-tan át a ditraui híres római katolikus templomot keresik fel. Utána Gheorgheni át a Lacul Roșu (Ghilcoș)-hoz rándulnak ki, ahol 3 napot töltenek el. Ghilcoș-tó után Odorhei nevezetességét nézik meg, majd Corondra és Paraidra mennek, ahol megtekintik az ipartelepét és a sóbányát. Utána Sovata-fürdő következik, ahol 2 napot töltenek el, felkeresik az egész környéket, fürdés a Medve-tóban, majd tovább folytatják az utat Targu-Mureșre, amely város nevezetességeinek megtekintése után Turdán át a Turdai-haas-dékhoz rándulnak ki. Utána Turda nevezetességét tekintik meg, majd Clujon mintegy fél napot töltenek el. Utána Huedint keresik fel és augusztus 22-én éjjel Oradeára érkeznek vissza a kiránduló társaság. Részvételi díj 1800 lei. A részletes programot szívesen küldi az érdeklődőknek az egyesület vagy kapható Mocsáry Sándor írógépkereskedőnél (Oradea, Bulevardul Regele Ferdinand 12), Gyenge István ékszerésznél (Str. Alexandri 13) és délután 6–8 óra között az egyesület irodájában.

KERESZTREJTVÉNY

27. (318.) szám.

1		2	3	4	5	6	7	8	9	10
		11			12					
15	14			15		16				17
18				19					20	
21			22			25				
		24				25			26	
27	28			29				30		31
32		33		34				35	36	
37						38				39
40					41				42	
43			44	45		46		47		
			48			49		50		
51										

Megfejtésül beküldendő: Vízszintes: 1., 13., 16., 21., 23., 24., 37., 38., 43., 46., 51. Függőleges: 1., 2., 7., 9., 10., 15., 23., 33., 34., 35., 36.

Vízszintes sorok:

1. Énekeskönyv. 11 Mulató. 12 Boldogok, latinul. 13 Francia regényfajta volt! 16 Bácsbodrogmegei nagyközség. 18 Volt pénzügyminiszter. 19 Tetrész. 20 Kri. 21 Nép, névelővel. 23 Betegség. 24 Kálvária-hegy. 26 Vissza: haza. 27 Rövidítés. 29 Ujság. 31 Kicsinyítő képző. 32 Latin kötőszó. 34 Sátor ver. letelepszik. 37 Olasz kalandor a török háborúk idején. 38 Ó-val isteni küldetés. 40 Szólit. 41 ...Rusztan. 42 Sas betűi kev. 43: I. Ószövegségi főpap, II. Lúd hangja. 46 Fantázia születésné. 48 Szeretet, németül. 50 Férfinév. 51 Astrológia.

Függőleges sorok:

1 A 48-as küzdelem. 2 E pléh. 3 Vizi növény. 4 Egyetemi tanár. 5 Idegen prepozíció. 6 Föld istennője. 7 Amazon mellékfolyója. 8 S sel halog. 9 Néha. 10 Szent Agoston-korabeli eretnekség. 14 Szesz ital, ford. 15 Kinai kikötő. 17 Irodai alkalmazott. 22 Zuzmó. 23 Esetlenül nagy. 25 Élet, idegen összetételekben, ford. 28 Ujság. 30 Kérdő-

szó. 33 Olasz városka. 34 Viessza: tüstént. 35 Szilva. 36 Uzsorás teszi. 39 Betű kiejtve. 44 Y-al fejever régen. 45 Magyar király előneve. 47 Idegen igen. 49 Eger fele.

25. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése: Vízsz.: 1. Ares, 7. Lissa, 19. Etamaro, 42. Áfium. Függ.: 2. Elektromosság, 5. Lagerlöf Selma.

Helyesen megfejtették: Labud István, Papp Mózes, P. Darvas Venanc, Glózev Edit, Szabó Józsefné, Derzsy Zoltán, P. Réthy Apollinár, Zonda Magda, Lázár Béla, Jámor Kálmán.

ROVATVEZETŐ KÖZLÉSEI

OLVASÓINKHOZ. Rovatvezetőnk nyári szabadságáról hazaérkezett és átvette a rovat vezetését. A távollétében történt zökkenésekért elnézést kér. Természetesen rajta leszünk, hogy ismét rendszerben történjenek a megfejtések és a megfejtők neveinek közlése.

A GYERMEK

Rovatvezető:
Horváth Árpádné

A holdus és a pásztorleánykák

A sárgapettyes kis libákat összeszedték a leánykák s kihajtották őket, a virágillattól fűszeres, friss, zöld legelőre, ahol kedviükre legelhetnek. A leánykák pedig ezalatt vidáman játszadoznak, beszélgetnek... Elmondják egymásnak, milyen hosszú volt a tél, hogy fehér zuzmarával voltak behintve a fák, milyen unalmas volt a búboskemence mellett ülni, de hiába! Nem volt cipőske, meleg ruhácska, nem mehetek ki a nagy hidegben... Most azonban meleg, vidám élettelen minden és ők kacagnak, dalolnak, hangos a rét a jókedvük-
től.

Egy kedves, nyári alkonyaton arra kocsizott a földesúr. Megtetszett neki a pásztorleánykák éneke. Mielőtt tovább hajtatott volna, fényes pénzt adott ajándékba minden leánykának. Nagy volt a gyermekek öröme! Tervezték, hogy mit vegyenek a pénzen. Végre elhatározták, hogy a legközelebbi nagy-

vásáron szép vásárfiát vesznek rajta.

A nap lement már, itt volt az idő, hogy hazatereljék a kis libákat. Az úton szegény, öreg emberrel találkoztak... Nagyon megsajnálta a pásztorleánykák a szegény öreg embert, hát még amikor megmondotta nekik, hogy azon a napon még egy falatka kenyeret sem evett!

— Szegény ember! — szólott a legnagyobb leány. — én odadom magának a pénzem! A jó Isten majd megfizet nekem.

A többiek, amint meghallották társnőjüket, elfelejtkeztek a vásárfiáról és mindannyian odaadták pénzüket a szegény öregnek.

A földesúr észrevétlenül tanuja volt a libapásztor leánykák jó cselekedetének és amikor eljött a nagyvásár napja, gazdag és szép ajándékokkal lepte meg őket, szöszel, mint amilyet ők vehettek volna a pénzüikön...
Szirmai Eta

Vakáció!

Arany betűkkel kellene leírni ezt a szót, mert ez jelenti az örömteljes boldogságot, amelyben tíz hónapi kemény és megfeszített munka után minden diáknak egyaránt része van. Ez jelenti az aranyzabadságot — a pihenést, a jólevegőt, a szórakozást és ami még ennél is több, a gondtalan és nyugodt életet, amikor nem kell korán kelni és nem kell attól tartani, hogy: „Jaj elkések az iskolából”, vagy: „Nem tudom a leckét...”

Az elkövetkező két hónap a lelki-teszt felüdülés és megizmosodás, erőgyűjtés ideje. Gyerekek, jól használjátok ki ezt a vakációt!

Sok-sok szép és boldog napot kívánunk nektek a szünidőre. Kérünk benneteket, hogy a legkellemebben eltöltött nap történetét írjátok le nekünk. Erre pályázatot is hirdetünk: „Szünidőm legkedvesebb napja címmel.” A két legjobb dolgozat könyvjutalmat, az utána következő kettő díszírást kap. A három legjobb dolgozatot leközzöljük.

Augusztus 25-én jár le a pályázat, eddig az időpontig tehát küldjétek be a szerkesztőség címére a vakáció legkedvesebb napjának leírását.

Sok-sok örömet és kellemes szórakozást!
ADELE NÉNI.

A FÁK ORVOSA

Kerek erdő hús mélyén
Öreg tölgyfa áll,
Agai közt őt fészkel
Annyi sok madár,
Szomorú, de egyik sem
Zeng vig éneket,
Háziuruk régóta
Ó mily nagy beteg.

Fonnyadt lombja miért is
Lóg úgy lefelé?
Kérgébe egy gonosz kis
Féreg bujt belé,
Erőtlen, mert a kinből
Böven jut neki,
Ellensége a nedvét
Felszürcsölgeti.

Égi bölton tűnődve
Ácsorog a nap,
Az egész ház lakói
Gyűlést tartanak
Hol az orvos? Csipogják
Szünet-szünetlen,
Körükben a jó harkály
Doktor megjelen.

Kis madárkák vijsága
Előtt nincs határ,
Fák orvosa a tölgytán
Fürgén kalapál,
Egy helyen a csőrével
Vág egy mély lyukat,
Horgas nyelve vajjon most
Mi után kutat?

Megvagy, fickó! Kiáltja
Örömmel teli,
A hivatal vendéget
Kitessékeli,
Kövér féreg számára
Csudajó falat,
Hamm! Bekapja mohón egy
Futó perc alatt.

Megvan mente a kedves
Tölgyfa élete,
Nemsokára begyógyul
Fájdalmas sebe,
Lombja minden kis lészket
Lágyan betakar,
Madárkák vig torkából
Felcsendül a dal.

Kisasszony!... Urfi!...

Együgyű falusi ember állott nagy kosár finom körtével a grófi kastély kapuja előtt. A csemetékre előjött a portás, akinek elmondta, hogy őt az urasága küldte ide, azzal a megbízással, hogy a mutatónba küldött gyümölcsöt személyesen adja át a grófnak. A portás azt felelte, hogy a gróf jelenleg nincs itthon, de nemsokára haza érkezik, várja meg őt a parkban.

A falusi ember nyugodtan ült egy padon. Egyszer csak két furcsa alakot lát maga felé közeledni. Az egyik piros bársony leányruhát, a másik zöld bársony, ezüst zsinóros nadrágot viselt. A leánynak egy kis baba, a fiúnak pálcica volt a kezében. A két furcsa kis alak ugrándozott, kergetőzött, veszekedtek, visongtak, verekedtek, majd összeültek a falusi emberhez futottak, aki csodálkozva nézte őket és azt hitte, hogy ezek a gróf gyermekei... „Ejnye — gondolta —, de rettenetesen csúfak!... Uram Isten! Inkább legyen szalmafedeles házikóm, mint ilyen nagy palotám, csak ne adj nekem ilyen szörnyű csúf gyermekeket. — szinte félek tőlük!”... A rakoncátlan figurák azután nekiesetek a kosár körtének és összevissza harapdálták a legszebb példányokat. A paraszt nem merté tőlük elvenni a kosarat csak kiabált rájuk: „Kisasszony!... Urfi!... Ne bántsák a gyümölcsöt! Kisasszony!... Urfi!... Ne pocsékolják össze a gyümölcsöt!”... De azok mintha nem is hallották volna, to-

vább csemegéztek! Búsan sóhajtozva ült ott az ember, — egyszerre csak egy nagy papagáj repült a vállára. Nagyon megijedt a madártól és lelépte a földre... de ez onnan visszakibált neki: „Megállj!... Megállj!... Nagyon megdöbben erre a falusi, mert azt gondolta, valami mesebeli madárnak elátkozott emberrel van dolga... Meg akarta tehát követni, ezért felállt, meghajtotta magát és azt rebegte: „Bocsánatot kérek! Nem tudtam, hogy uraságod madár!”... A papagáj hol kacagott, hol jajgatott, hol csipkedte a szegény embert, aki már szinte magánkívül volt a félelemtől, amikor végre feltűnt a parkban a gróf alakja.

A szegény elgyötört ember felkapta a kosarat az összeharapdált körtékkel, oda állott a gróf elé és szepelve mondta: „Méltóságos gróf úr! Tisztelteli a gazdám és egy tele kosár körtét küldött, de kedves gyermekei a felét kiszedték és megették...” A gróf körülnézett, kereste a bűnösöket és amint a szegény ember rájuk mutatott, hangos nevetésben tört ki... „Ezek lennének az én gyermekeim?” Jó embert!... Hiszen ezek majmok!”

A falusi nagyot nézett szégyelle is magát meg mérge is volt, szerette volna helybe hagyni egy kicsit a „pocsék figurákat”, amiért úgy csúffá tették őt, de hát a gróft mégsem akarta megbántani, azért megcsóválta a fejét, meghajtotta magát és csak annyit mondott:

„Így is jól”... Franciából ford. Sch. F.-né.

KERESZTREJTVÉNY

1		2	3	4	5	6
		7				
8	9		10			11
12		13			14	
15				16		
17			18			19
		20			21	
22						

Vízszintes sorok:

1 Mindnyájan szeretjük ezt, 7 Tavasszal szép, 8 Hibátlan (é. k.) 10 Ellentétes kötőszó, 11 Iró teszi, 12 Habbal finom, 14 Van neki, más nyelven, 15 Gazdasági szerszám, 16 Svéd férfinév, 17 Rag, 18 M. G. 19 Tagadószó, 20 Tejttermék, 22 Felme-
gyek a 4-ik...

Függőleges sorok:

1 Fejsze, 2 Hyen apa is van, 3 Vissza: paradicsom, 4 Erőm becézve, (Viasza), 5 D. T. 6 Tricstracs, 9 Forrasztó vas, 11 Azzsiai fensík, 13 Va, párja, 14 Rangjelző, 16 Tehát: latinul, 18 Talik
...ik, 10 Személyes névmás, 21 Vissza: állóvíz.

PÓTLÓREJTVÉNY

Beküldte: Szüszér Erzsébet, IV. o.

—ároly	—ibor
—rma	—rích
—argit	—örgy
—mre	—ladár
—ándor	—öksi
—eri	—ranka
—eronka	—amás
—ndre	

A hiányzó betűk egy ismert közmondást adnak.

Az 1938. június 5-iki gyermekrovatban közölt keresztrejtvény helyes megfejtése:

Vízszintes sorok: 1. Hóvirág, 8. Károg, 10. 2A, 12. Kom, 13. Jun, 14. Eánkó, 16. Alma, 18. Kmu, 19. Oás, 20. Zóna, 22. Átdr. 23. Ez. 24. Pap, 26. bé, 27. Napol, 29. Oltalom.

Függőleges sorok: 2. bk, 3. Váró, 4. Iró, 5. Nóma, 6. Ag, 7. Szerzet, 8. Imaszék, 11. Három, 13. Imádó, 15. Kún, 17. Lot, 21. Apát, 22. Ápol, 25. Apa, 27. Nl, 28. Ló.

Megjegyzések: Gál Lia, Sambach Ücsi, Máthi Kató, Szolga Klárka, Szüszér Bözsi, Erős Ilonka, Szabó Irén.

A sorsoláson Sambach Ücsi nyerte a jutalom könyvet

Asszonyok dolga

Divategyveleg

Divatos a hímzés a ruhákon mindenféle formában. A nyári organdi estélyiruhákat a legkülönbözőbb hímzés díszíti. Sokszor emprimé-szerűen hat a hímzés a ruhákon. Nagyon divatos a pasztellszíneknek, fekete csipkével való díszítése. Ujra divatosak a nagyvirágos estélyi muszlintoalettek is, gyönyörű estélyiruhák készülnek „muszlin-emprimé” anyagból. A „svájci batizst”, amiben mint kisleányok vizsgáztunk, az ideai nyár egyik legnagyobb „divatfavoritja”. Édesek a fehérpettyes svájci batizstruhák, húzótt fodrokkal és rendszerint színes szalag-övevel díszítve, azonkívül rendkívüli fiatalosak is. Talán még soha nem kedvezett annyira a divat a mosóanyagoknak, mint az idén nyáron. Ennek az az előnye is megvan, hogy a „soványabb” erszényű nő is megszerezheti magának a nyári eleganciát. A vászon, a piké és a batizst meg a karton, mindenesetre rendkívüli üde és praktikus. A vászonkosztüm, amely ha nem is piszkolódik, de hamar összegyűrődik, oly szépen hat mosás és vasalás után, mintha új volna. Már csak azért is nagy sikere van a mosóanyagdivatnak. Rendkívüli üdék a kis mosóanyag kosztümök, akár boleroval, akár kabátkával viselik őket. A vászon „uni” és mintás kombinációval rendkívüli sikkés összeállításokat lehet készíteni. Két nagyon bájos vászonruhát említünk meg, az egyiknek fehér, elől hólbarkott fiatalos szoknyájához, piros organdi blúzt és fehér-piros-

pettyes kulikabátot mutattak. A másik vászonruha érdekes — barna-sárga csikozású angolos zsebes ruhájához viszont a csík sárga színében készült sikkés kis bolerót mutattak be, a ruha anyagából készült csikos kihajtóval. Tetszett azonkívül a kék-fehér kockás pikéruha is, fehér övvel, kék kabáttal és fehér accossierokkal. Nagyon sikkés volt a barna vászomból készült váll kiképzéses kabátszerű keppel készített kosztüm is, eredeti drapp barnamintás elegáns kis ruhájával, drapp cipővel, reticüllel és drapp kesztyűvel. Érdekes probléma az, hogy a melegben a divatdéma kötelese-e, avagy nem kesztyűt viselni. A francia elegáns divatszalonok a kesztyűket legújában a ruha anyagából készítik. Az organdi vagy batizst kesztyűt selyem ruhákhoz is különben lehet viselni. Nagy könnyebbség a „teljesen kesztyűtlen” vagy anyagkesztyű divat, mert a kesztyű kánikulában szinte kimondhatatlanul és elviselhetetlenül meleg, ha bőrből készül! Divatosak mindenféle ruhán a zsebek különféle formában. A hölgyek a frakk és a szmoking után még az úgynevezett nadrágzsebeket is elirigylték a férfiaktól, az újszerű delután ruha és kabátmodelleken már ilyen nadrágzsebek is láthatók lesznek. Végre egy okos ötlete a divatnak, amely kánikula esetén a fejlettre fésült frizurát lanszírozza, a sok és meleg nyakra fésült haj helyett! Eredetiek az anyagból készült kis szoknyás úszóruhák is.

A konyha körül

Előételek

Gombás tejeles tojás

Hozzávalók: 15 deka gomba, 4 deka vaj, egy kávéskanálnyi reszelt vöröshagyma, petrezselyem zöldje, 6 tojás, 2 deci tejjel és külön még két tojás. Kevés só.

Négy deka vajat felhevítünk, megpirítjuk rajta a vöröshagymát, majd a vékony szeletekre vágott gombát. Kivajazott tűzálló tálba öntjük és hat tojást öntünk rá, amelyre két egész tojást elkeverünk, 2 deci tejjel, kevés sóval, zöldpetrezselyemmel, ráöntjük a tálban lévő tojásokra és forró sütőben szép világosra sütjük. Reszelt sajttal adjuk fel.

Fűzelékes omlett

Hozzávalók: Négy egész tojás, két evőkanál tejfel, pici só, három deka vaj. Bármilyen sós vízben főtt fűzelék, pl. spárgafej, zöldborsó, karfiol, kelbimbó stb. fűzelékekből 15—20 deka.

Négy tojást összekeverünk két evőkanálnyi tejjel, pici sóval, felhevítünk diónyi vajat palacsinta sütőben, majd a tojást ráöntve, szép világosra kisütjük lepénynek, amelybe a főtt és kevés vajjal elkevert zöldéget töltjük. Összezsavarva meleg tálon adjuk fel.

Húsételek

Gigánybelszín

Hozzávalók: 60—80 deka belsezín, 15—20 deka főtt sonkaszalonna, só, öt deka olaj, három deka zsír.

A megtisztított belsezint hosszában úgy vágjuk fel, hogy az összeállításánál, mint egy nagy szelet húsból, tekerestet tudjunk készíteni. A felvágott belsezint jól megvergetjük, elnyújtjuk és ujjnyi távolságra egymástól vékony szalonnacsíkokkal gazdagon megtűzdeldjük. Összezsavarva, spárgával több helyen összekötjük, sózzuk, töröttborsal meghintjük, füstölésig felhevített zsírban és olajban rozsdabarnára sütjük. Sütés ideje forró sütőben 35—40 perc. A sütés után pár percre lehütjük, illetve a sütőből félretesszük és csak azután szeleteljük fel.

Gombás rostélyos

Hozzávalók: Négy darab 20 dekás rostélyos, vagy felsálszelet, 16 deka vöröshagyma, nyolc deka zsír, egy evőkanál vöröspaprika, 20 deka gomba, egy evőkanál finomra vágott zöldpetrezselyem, só, töröttbors, két evőkanálnyi paradicsom.

A húszeleteket megvergetjük, izmos részénél bevagdossuk, megeőzva forró zsírban mindkét

oldalán rozsdabarnára sütjük. A szeleteket a zsírból kivéve, félretesszük, majd a gombát vékony szeletekre vágva, a zsírba tett reszelt vöröshagymával együtt megpirítjuk, elkeverjük, a kanálnyi vöröspaprikával, feleresztjük a paradicsommal és annyi vízzel, hogy a gombára tett húszeleteket ellepje. Fedő alatt kellően sózva, töröttborsal, zöldpetrezselyemmel ízesítve puhára pároljuk. Hozzá vajás makarónit, vagy metélt tészta adunk.

Csikos, kockás, pöttyös nyári divat.

Az ideai nyári divat rendkívül megszínésdett. Képünkön néhány csinos mintát mutatunk be: (balról jobbra): 1. Bő, háromnegyedes kabát, négyszögletes mellrésszel, bevágott zsebekkel. 2. Csikos ingselyem ruha, keresztben csikos pánt-disszel, bevágott zsebbel. 3. Széles kihajtóju, csikos mosóruha, rávarrott zsebekkel. 4. Kockás selyemruha, ráncolt, boleroszerű derékkal. 5. A fiatalos, pöttyös ruhának széles, fehér mellénye van, a csipő alatt ráncolva. 6. Kerti, vagy sportruha, aprókockás mosóselyemből, egyszínű övvel, zsebekkel, sliccelt szoknyával. 7. Fehér alapon sötét pettyes delután ruha. A pettyek színeből való a szalagdísz és a hosszú, gyapjuzsorzett kép is.

* Megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél a gyomorbelcsatornát reggel felkeléskor egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz alaposan kitisztítja, az emésztést és az anyagcserét előmozdítja, a vérkeringést megélieníti s kellemes közérzetet és fokozott életkedvet teremt. Kérdezze meg orvosát.

Bélszinszeletek libamájpürével

Hozzávalók: 14—16 deka bélszinszeletek, 16—20 deka libamáj, só, töröttbors, reszelt szerecsendió, öt deka szárnyaszsír, öt deka olaj, 5 deka sertézsír, 2 evőkanál tejszín. Személyenként a bélszinszelet nagyságának megfelelő zsírban pirított, pogácsaszaggatóval kiszurt, ujnyi vastag zsírban pirított kenyérszeletek.

A libamájat lesütjük és ezután öttörjük, összekeverjük kevés reszelt szerecsendióval, sóval, zsírával, hozzáadjuk a tejszint és jó erősen elkeverve bemelegítjük, a zsírban sült kenyérszeletekre kenjük, amelyekre rárakjuk az időközben mindkét oldalán forró zsírban rozsdabarnára sült bélszinszeleteket. A libamájpüréből a szeletek tetejére rózsát nyomhatunk, csillageső és nyomórózsák segítségével. Levélvel tálaljuk, amelyben sült és melybe kevés vajat tettünk. Hozzá zsírban sült burgonyát és spenótpudingot adunk.

Bélszín ízes mártással

Hozzávalók: 60—80 dekás bélszindarab, 12 deka reszelt vöröshagyma, nyolc deka olaj, öt deka zsír, só, töröttbors, kevés reszelt szerecsendió, három deci paradicsom, 15 deka finom metéltre vágott vegyes leveszöldség, öt deka mustár.

A megtisztított belsezint besózzuk, a reszelt vöröshagymát mustárral, töröttborsal, reszelt szerecsendióval összekeverjük, teszünk hozzá két evőkanálnyi olajat és ezzel a belsezint egy tálra téve jól bekeverjük, vízbe mártott és olajjal megkent hóllyagpapírba csavarjuk egy éjszakára. Lehetőleg jégszekrényben tartjuk.

Felhasználásakor felhevítünk öt deka zsirt, öt deka olajat, melyben a papirosból kivett belsezint rozsdabarnára sütjük. Ha a belsezín pirulni kezd, zsírjában vele pirítjuk a finom metéltre vágott zöldséget, majd ha a belsezín puha, levét kávéskanálnyi liszttel meghintve bepíritjük, paradicsommal feleresztjük, beforraljuk és ezután áttörjük. A mártást ismét felforralva két-három deka vajjal simára keverjük és a felszeletelt belsezínre öntve tálaljuk. Hozzá vajban párolt karottát, gyenge zöldbabot és pirított burgonyát adunk.

Pirított belsezínmetélt

Hozzávalók: Személyenként 14—16 dekás belsezín vége (pacsniya), hat-nyolc deka olaj, vagy zsír, kevés só, két-három evőkanálnyi peccsenyelé.

A belsezín végének, melyet az ételnek felhasználunk, jól leálltnak, olyannak kell lenni, hogy angolosra elkészíthessük. A húst kisujnyi hosszúságban, keshát vékonyégarra vágjuk fel és egy serpenyőben vagy palacsintasütőben, levét felhevített zsiron vagy olajon állandó keveréssel, gyorsan megpirítjuk, keveset sózzuk, töröttborsal meghintjük, forró tálra téve, zsírjában belemelegítjük a peccsenye levét, mellyel forrón leöntve adunk asztatra. Köretnek párolt rizsát adunk.

RADIÓ

Vasárnap, július 3.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 8.30 Istentisztelet közvetítése. 11.30 Mezőgazdasági szakelőadás. 13.25 A Sibiceanu-zenekar hangversenyének közvetítése. A hangverseny közben körülbelül 14.15 Hírek adása. 19 Előadás. 19.15 Katonazene közvetítése. 20 Mozart-est. Közreműködik: Rádiózenekar, Cretzoiu-Tassian Valentina szoprán, Alexandrescu Aurél tenor, Naruja Gábor basszus. Ariák a Figaro házassága, Varazsfuvola, Szoktetés a szerályból, Don Juan című operákból. 21 Hírek. 21.10 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. 21.30 Hangjáték adása. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—12.10 Egyházi ének és szentbeszéd a belvárosi főplébánia templomából. A szentbeszédet Bartman Miklós dr mondja. 12.15—13.15 Evangélikus istentisztelet. Prédikál Magócs Károly. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 14.05 Egészségügyi kalendárium. 15 Hanglemek. 16 Gazdáknak. 16.50 Budai Dalárda. 17.30 „Rang és mód az álamok világában”. Előadás. 18 Magyar nóták zongorán. 18.25 Repülőnap Szolnokon. 19 Cigányzene. 20.15 „A finn-magyar barátság”. Előadás. 20.45 Énekszámok. 21.10 „A három testőr”. Hangjáték. 22.50 Hírek. 23.15 Tenyvánszky-émlékverseny Velencében. 23.50 Jazz. 24.30 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Hétfő, július 4.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 19 Előadás. 19.15 Constantinescu Lia énekel. 19.35 reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. Operettzene gramofonlemezeken. 20 Előadás. 20.15 Gramofonlemez. 21 Ünnepi est az Amerikai Egyesült Államok függetlenségének évfordulója alkalmával. Az amerikai követ beszéde. Rádiózenekar. Gregory, Maunson, Taylor- és Elwell-művek. 22.30 Hírek. 22.45 Amerikai zene lemezekről. Majd Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Zongora és gordonka számok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Szalonzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákféltára. 17.45 Pontos időjelzés. 18 Cigányzene. 19.10 „Vallásos népeinknek”. Előadás néprajzi hanglemekkel. 19.55 „Az iparosnevelés a mesterműhelyben és a tanonciskolában”. Előadás. 20.15 Hírek szlovák nyelven. 20.25 Tiroli dalok erammal-zene kísérettel. 20.50 „Lovagköltők versei”. 21.25 Budapesti Hangverseny zenekar. 22.55 Hírek. 23.20 Ljubica Marschnetz zongorázik. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Tánckoncert. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Kedd, július 5.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Technikai előadás. 19.15 Szórakoztató zene. 20 Előadás. 20.15 Charpentier: Lujza, részletek. 21.25 Előadás. Csak Radio Romania: 21.40 Lemezek. Csak Rádió București: 21.40 Kamarazene. Közreműködik: a Metzner-négyes. 22.10 Dimitru Nella énekel. 22.30 Hírek. 22.45 Hangverseny. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 A 2. honvédegyezred zenekarának hangversenye. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.10 A szonyok tanácsadója. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „Katonas nevelés, honvédtiszt-képzés”. Előadás. 18.30 Tánckoncert. 19.30 „Ifjabb Andrassy Gyula gróf”. Előadás. 20 Az Országos Postás Zenekar műsora. 21.10 Herczeg Ferenc két egyfelvonásosa. 22 Hírek. 22.15 Cigányzene. 22.50 Időjárásjelentés. 23.25 Angolnyelvű előadás. 23.45 Jazz. 24 Hírek német és olasz nyelven. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Szerda, július 6.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó.

14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Lemezek. 20 Előadás. 20.15 A Rádiózenekar hangversenye. 21.30 Chehap Nadia zongorázik. 22 Vidám lemezek. 22.30 Hírek. 22.45 Hangverseny. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Szalonzene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemek. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákféltára. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „A mese Kelet”. Előadás. 18.30 Cigányzene. 19 A légtitkár oktatás. 19.45 „Hasonlító-e az arekép”. Előadás. 20.15 Énekszámok. 20.45 „Régi stílus magyar népdalok”. 21.25 Hírek. 21.50 Jazzhármas. 22.40 Időjárásjelentés. 22.45 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldre.

Csütörtök, július 7.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Táncczene. 19.45 Előadás. 20 Steranoscu Gh. Schubert-dalokat énekel. 20.25 Csajkovszkij: D-dur hangverseny lemezen. 21.05 Hangverseny. 22.30 Hírek. 22.45 Hangverseny. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Hanglemek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 „Műanyagok diadala”. Előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „A kisebbségi szerződés”. Előadás. 18.30 Hegedűszámok. 19 Külföldi negyedóra. 19.15 Koncert Szalonzenekar. 20.15 Hírek szlovák nyelven. 20.30 „Hajtóvadászat”. Operett. 22.45 Hírek. 23.10 Cigányzene. 24 Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Indulók és keringők. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Péntek, július 8.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19.15 Serbanescu román dalokat énekel. 19.50 Alexandrescu Nina hegedül. 19.55 Előadás. 20 Előadás. 20.15 Ravel-művek lemezen. 20.40 Gounod: Faust, ötfelvonásos opera. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Balalajka-zene. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Rendőrzene. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Diákféltára. 17.45 Pontos időjelzés. 18 „A Zeppelin”. Előadás. 18.30 Klarinét. 18.50 Sportközlemények. 19 Cigányzene. 20 „Magyar csontok, magyar évezredek”. Előadás. 20.30 Liszt-művek zongorán. 21.25 Magyar Szimfonikus Zenekar. 22.45 Időjárásjelentés. 22.50 Énekszámok. 23.15 Tánckoncert. 24 Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldre.

Szombat, július 9.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, viz-állásjelentés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 19 Katonazene. 20 Előadás. 20.15 Anghel Viorela énekel. 20.40 Lemezek. 21.15 Ghinda tánczenekar. 22.30 Hírek. 22.45 Hangverseny. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vizjelzőszolgálat. 13 Déli harangszó. 13.05 Énekszámok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemek. 15.35 Hírek. 16 Árfolyamhírek. 17.15 Mesék. 17.45 Pontos időjelzés. 18 A m. kir. posta műszaki tanácsadójának közleménye. 18.25 Az 1. honvédegyezred zenekara. 19.25 „Mikrofonnal egy nemrég feltárt barlangban”. 20 Magyar nóták. 21 A rádió tarka estje az Újságíró napon. 22.30 Hírek. 22.55 Szalon- és jazz-zene. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyaroknak.

„A tanulók a könyvhöz, a tanárok a katedrára!”

Mit mondott Calinescu a közoktatásügyi miniszteri tárca átvételénél?

Bucurestiből jelentik: Armand Calinescu belügyminiszter beszéde, amelyet a közoktatásügyi minisztérium tárcájának átvételénél mondott és amelyről részletesen beszámol-

CALINESCU MINISZTER

tunk. fontos fejezete Románia alkotmányos életének. Az új közoktatásügyi miniszter világosan szabta meg az új irányelveket. Kifejtette az államnak azt a jogát, hogy az ifjúság nevelése az új és sajátos munkáit meg egyetértésben történjen. Az államélet megszabott vonalától nem térhet el többé az oktatás. Ezt az egyenes vonalat a nemzetnevelés szempontjából röviden a következőképen

lehet meghatározni: „A tanulók a könyvhöz, a tanárok a katedrára!” Nem lehet megengedni többé, hogy az iskolások azzal tölték drága idejüket, hogy földalatti és terméketlen politikai mozgalmakban vegyenek részt. A miniszter kifejtette, hogy az iskolai évek időszakának az ismeretgyűjtés idejének kell lennie. A tudás megszerzése nehéz, az élet rövid. A tanulmányi éveknek és az iskoláknak eredeti küldetésükhöz kell visszatérniük. Az iskola legyen olyan, mint egy méhkas a csendes és virágos mezőn, az iskolások pedig szorgalmas méhek, akik a tudományok és művészetek mézét gyűjtik. A román nemzetet — mondta a miniszter — visszafelé fordított fenyegeti, ha az ifjúság nem tart lépést a tudomány haladásával. Az új nemzeteket ki kell ragadni az álnok politikai eszmék légköréből. Ugyanakkor a tanároknak csak hivatásukkal kell törődniük, hogy az ifjúságot kellőképpen oktathassák.

Litvinov feleségét kivégezték?

Moszkvából jelentik: Illetékes körök kijelentették, hogy teljesen alaptalanok azok a külföldi hírek, mely szerint Litvinov külügyi népbiztost Dimitrov ellenőrzése alá helyezték. Ugyisint megcáfolták azt a hírt is, hogy Litvinov felesége meghalt

LEGUJABB

Károly király útja Angliába

Tatarescu koronatanácsos mostani londoni időzése során előkészítette a látogatást. — Az utazás nagy jelentősége

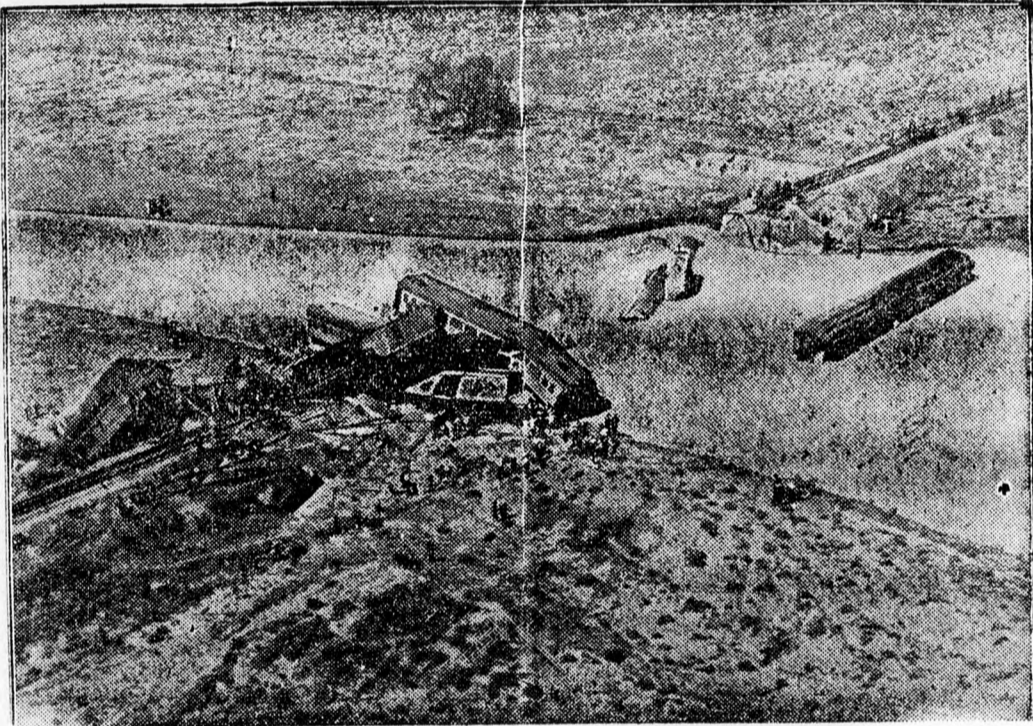
Londonból jelentik: Károly király több ízben elhalasztott londoni útjára augusztus közepén kerül sor. Tatarescu koronatanácsos az elmúlt héten Londonban megtette a szüksé-

ges lépéseket a király látogatásának előkészítésére. Angol politikai körökben Ófelsége útjának nagy jelentőséget tulajdonítanak.

A kínaiak a Jangese-folyó felsőrészén is elszakították a gátakat

Tokióból jelentik: A kínai hadsereg rombaton hajnalban a Jangese-folyó felső részén, a mantingi folyamzárótól 20 kilométerre lévő gátakat átvágta, minek következtében —

repülőgépről történt megfigyelés szerint — óriási víztömeg zudult a környékre és Pehu, valamint Huanhu vidéke viz alá merült.

Borzalmas vasuti katasztrófa Amerikában.

Megrendítő vasuti szerencsétlenség történt az amerikai Montana államban, ahol egy folyammá dagadt hegyipatak abban a pillanatban sodorta el a vasuti hidat, amikor a legujabb, áramvonalas luxusexpress mozdonya a part szélére ért. A vonat belezuhant az áradatba. Husz utas meghalt.

Egész könyvtárt pótol a Spiragó

Felnőttek Katekirzmusa

A vallási ismereteknek és kitünőbbnél-kitünőbb predikációs témáknak, előadásoknak valóságos kincsébányája. Tizenhárom nyelv e fordították le. Németben eddig 10 kiadás. A három kötet, nagy nyolcadformában, 1200 oldal, igen szép és rátekinthető nyomdai kivitelben a pénz előzetes beküldése mellett

kötte 450 lei, füzve 360 lei és portó. Utánvét 20 leije csak drágább.

Kapható a „Magyar Lapok” könyvosztályában.

A magyarországi tisztviselőket eltiltották attól, hogy a nyilas-keresztes és a szociáldemokrata pártok tagjai legyenek

Budapestről jelentik: A kormány, mint ismeretes, a köztisztviselőket eltiltotta attól, hogy bizonyos pártok és egyesületek tagjai legyenek. A belügyminiszter most részletesen közölte az illetékes hatóságokkal, hogy mely egyesületeknek és pártoknak nem lehetnek a tisztviselők tagjai. A rendelet felsorolja az összes nyilaskeresztes pártokat és megtiltja azt is, hogy a tisztviselők a szociáldemokrata pártnak tagjai legyenek.

Árcéhicédetések

Egy szó ára 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. „Cím a kiadóban” további 10 lei. Állástkeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés díja 30 lei. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Lakás

Szülőlakás
csendes helyen, teljes ellátással, esetleg konyha használatával azonnalra keresek. Oradea, Pap, Str. Take Jonescu 33., em.

Kiadó
augusztus 1-re 4 szobás ószi komfortos lakás. — Oradea, Str. Dimitrie Cantemir 25. szám.

Butorozott
szoba azonnal kiadó. Oradea, Str. Vlahuta 22

Egyszobás
konyhas lakás július 15-re kiadó. Oradea, Str. Axenta Sever 13.

Szoba,
konyha, előszobás lakás kiadó. — Bodnar, Oradea, Str. Tache Jonescu 45. szám.

2 szobás
komfortos lakás aug. 1-re kiadó. Oradea, Regela Ferdinand 49., illetve Str. Parintze Darila 7. szám.

Két
utcai szobás, komfortos lakás augusztusra kiadó. Oradea, Andrei Muresanu 14.

Központban
udvari parkettás szoba és konyhából álló lakás, szeptember, esetleg augusztus 1-re kiadó. Értekezni: Oradea, Str. Moldova 2.

Egyszoba,
konyha, előszoba kiadó július 1-re. Oradea Str. Oltenia 8. szám.

Magános
hölgyek részére butorozott vagy udvari szoba kiadó. Cim: Oradea Str. Orfelnatului 4.

2 szobás
előszobás lakás azonnalra kiadó. Oradea, Str. Barteri 5. szám. (Colonie Posány.)

Három- és kétszobás
fürdőszobás lakások augusztus 1-re kiadók. Érdeklődni: Oradea, Oltenia-u. 2. szám.

Adás-vétel

Egy
jó menetű cukorkaüzlet, családi okok miatt azonnal eladó. Oradea, Str. Alexandri 33.

Hangverseny zongora
eladó. Oradea, Str. Brațianu 27. szám.

Eladó
a Kertvárosban, Oradea Str. Sft. Josif No. 20. alatti villaszerű magánház 1000 m² méter telekkel 150.000 leiert. Feleár rajta maradhat. Ugyanott eladó egy kis Singer varrógép is.

Egy
jókarban levő Singer varrógép eladó. Oradea, Str. Nicolae Zeiga 30.

Veszek
aranyat, ezüstöt, briliántot. Herbst ékezetárúház, Oradea, Bulev. Regela Ferdinand 3.

Zongora,
rövid, kereszthúros, bécsi gyártmányú, olcsón eladó. Cim: Oradea, Str. Petőfi 10.

Különféle

Német
születésű nő, gyermekek mellé ajánkozik. Cim: özv. Gyulainé, Oradea, Str. Take Jonescu 21. szám.

Sirkőraktár

Veiszlovits I.
Oradea, Reg. Ferdinand 13. az udvarban

500 leit kap,
aki vasárnap este a Fülöp szőlő közelében elvesztett fehér pincsi kutyát megtalálja vagy nyomára vezet. A kiskutyán póráz volt. Oradea, Európa szállodában.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógéppel Oradea, Str. Regela Carol II. No. 5